

TÚRKEVE VÁROS

„ÚJ” TELEPÜLÉSRENDEZÉSI ESZKÖZEI

VI. TELEPÜLÉSI KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS

véleményezési dokumentáció (2. változat)

MEGBÍZÓ:

Túrkeve Városi Önkormányzat

5420 Túrkeve, Petőfi tér 1.

2023. november hó

TÚRKEVE VÁROS
TELEPÜLÉSRENDEZÉSI ESZKÖZEI

Dokumentációk:

- I. MEGALAPOZÓ VIZSGÁLATOK
- II. TELEPÜLÉSSZERKEZETI TERV
- III. HELYI ÉPÍTÉSI SZABÁLYZAT
- IV. ALÁTÁMASZTÓ JAVASLATOK
- V. TELEPÜLÉSI ÖRÖKSÉGVÉDELMI HATÁSTANULMÁNY
- VI. TELEPÜLÉSI KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS**

TÚRKEVE VÁROS
„ÚJ” TELEPÜLÉSRENDEZÉSI ESZKÖZEI
TELEPÜLÉSI KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS

Törzsszám: P.06/2017

MEGBÍZÓ:

Túrkeve Városi Önkormányzat
5420 Túrkeve, Petőfi tér 1.

FŐÉPÍTÉS:

Farkas Edit
okl. építészmérnök

A TELEPÜLÉSI KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉST KÉSZÍTETTÉK:

Auer Jolán

TÁJOLÓ-TERV Kft.

1074 Budapest, Rottenbiller u. 24.
vezető terület- és településtervező TT1 01-5003
természetvédelmi és tájvédelmi szakértő SZTV, SZTjV 042/2009

Jaczenkó Judit

TÁJOLÓ-TERV Kft.

1074 Budapest, Rottenbiller u. 24.
vezető terület- és településtervező TT1 01-5153
tájvédelmi szakértő SZTV, SZTjV 045/2011
környezetvédelmi szakmérnök

'Sigmund Katalin

TÁJOLÓ-TERV Kft.

1074 Budapest, Rottenbiller u. 24.
okl. tájépítész mérnök

TARTALOMJEGYZÉK

1.	A TELEPÜLÉSI KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS FOLYAMATÁNAK ISMERTETÉSE	6
1.1	Előzmények, a települési környezeti értékelés célja	6
1.2	A települési környezeti értékelés tematikája	6
1.3	A települési környezeti értékelés kapcsolódása a településrendezési eszközök készítésének folyamatához, A környezet védelméért felelős szervek és az érintett nyilvánosság bevonása, az általuk adott véleményeknek, szempontoknak a környezeti értékelés készítése során történő figyelembevétele	7
1.4	A települési környezeti értékelés során felhasznált adatok forrása, az alkalmazott módszer korlátai	7
2.	A TELEPÜLÉSRENDEZÉSI ESZKÖZÖK KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉST IGÉNYLŐ VÁLTOZÁSAINAK AZONOSÍTÁSA, RÖVID ISMERTETÉSE, AZ ALTERNATÍVÁK KIVÁLASZTÁSÁNAK SZEMPONTJAI	8
3.	A MÓDOSÍTÁSSAL ÉRINTETT TERÜLETEK JELENLEGI KÖRNYEZET ÁLLAPOTÁNAK BEMUTATÁSA ÉS VÁRHATÓ ALAKULÁSA	11
3.1.	Levegő (a vizsgált környezet levegővédelmi bemutatása)	12
3.2.	Talaj, felszín alatti, felszíni vizek	12
3.3.	Környezeti zajtól védendő objektumok, környezeti zajállapot	13
3.4.	Természetvédelmi-, ökológiai, tájvédelmi szempontból érzékeny területek	14
3.5.	Épített elemek, örökségvédelmi szempontból értékes területek	15
4.	A TRE VÁRHATÓ KÖRNYEZETI HATÁSAI, KÖVETKEZMÉNYEI FELTÁRÁSA	15
4.1.	A terv általános értékelése, a terv céljainak összevetése a terv szempontjából releváns nemzetközi, közösségi, országos vagy helyi szinten kitűzött környezet- és természetvédelmi célokkal	16
4.1.1.	A környezetpolitikai céloknak való megfelelés értékelése	16
4.1.2.	Területrendezési tervek környezeti célkitűzéseinek való megfelelés igazolása	25
4.2.	A TRE módosítás részletes értékelése, a TRE módosítás megvalósulása esetén a környezeti következmények feltárása, értékelése	28
4.2.1.	Környezeti elemekre és rendszerekre gyakorolt hatások	29
4.2.2.	Közvetett hatások, környezeti konfliktusok	32
4.3.	A környezeti következmények alapján a terv értékelése, a tervi elemek részletes értékeléséből levont következtetések	33
4.3.1.	Azon környezeti jellemzők, környezeti rendszerek azonosítása, amelyekre jelentős hatással vannak a tervi elemek	35
4.3.2.	Azon fejlesztések, tervi elemek azonosítása, amelyek környezeti szempontból negatív hatást gyakorolnak, és annak csökkentése valamilyen intézkedést igényel	36
5.	A HATÁSOK ELKERÜLÉSÉRE VAGY CSÖKKENTÉSÉRE VONATKOZÓ, A TERVBEN SZEREPLŐ INTÉZKEDÉSEK HATÉKONYSÁGÁNAK ÉRTÉKELÉSE, JAVASLATOK EGYÉB SZÜKSÉGES INTÉZKEDÉSEKRE	36
6.	JAVASLAT OLYAN KÖRNYEZETI SZEMPONTÚ INTÉZKEDÉSEKRE, SZEMPONTOKRA, MELYEKET A TERV ÁLTAL BEFOLYÁSOLT MÁS TERVBEN FIGYELEMBE KELL VENNI	37
7.	MONITORING JAVASLAT-ÉRTÉKELÉS, A TERV MEGVALÓSULÁSA KÖVETKEZTÉBEN FELLÉPŐ KÖRNYEZETI HATÁSOKRA VONATKOZÓ MONITOROZÁSI JAVASLATOK	38
8.	KÖZÉRTHETŐ ÖSSZEFOGLALÓ	38

BEVEZETÉS, ELŐZMÉNYEK

Túrkeve Város Önkormányzata **2018-ban a településrendezési eszközeinek** (továbbiakban: TRE) teljes körű felülvizsgálatát, illetve „új” településrendezési eszközök készítését határozta el. Az „új” településrendezési eszközök a Településszerkezeti terv (továbbiakban: TSZT), a Helyi építési szabályzat (továbbiakban: HÉSZ) és annak rajzi mellékletét képező Szabályozási tervek (továbbiakban: SZT). A TRE a teljes közigazgatási területre készül, a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló **314/2012. (XI.8.) Korm. rendelet** (a továbbiakban: 314. R.) **tartalmi és alaki követelményeinek megfelelően**. A munka elkészítésével az Önkormányzat a PLANNER-T Kft-t bízta meg.

A TRE tervdokumentációinak egyeztetése a **314. R. szerinti teljes eljárás** szabályai szerint történik. Az egyeztetési eljárás az előzetes tájékoztatási szakasszal, 2017 szeptemberében indult (Előzetes tájékoztatás Túrkeve új településrendezési eszközök készítéséről, valamint a településrendezési eszközök környezeti értékelésének tartalmáról, készítette: PLANNER-T Kft.). **Jelen dokumentáció a 314. R. 36.§ b) pontja szerinti véleményezési tervdokumentáció.**

2016-ban készült a Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája (ITS), valamint Településfejlesztési koncepciója, így azok (valamint az azokhoz készült megalapozó vizsgálatok) figyelembevételre kerültek a településrendezési eszközök kidolgozása során. A TRE megalapozásához a **Megalapozó vizsgálatok kiegészítésre kerültek**. Mivel a TSZT és HÉSZ egyidőben készül, **közös szakági Alátámasztó javaslatok** kerültek kidolgozásra. Mivel a településrendezési eszközök a teljes közigazgatási területre készülnek, a 2/2005. (I.11.) Korm.rend. szerinti **környezeti vizsgálat is lefolytatásra kerül**, mely a településrendezési eszközök kidolgozásával és egyeztetésével párhuzamosan zajlik. A környezeti vizsgálat eredményének megállapításait a véleményezési tervdokumentáció részét képező **települési környezeti értékelés** tartalmazta. Jelen települési környezeti értékelés dokumentáció a beérkező vélemények alapján javított, kiegészített anyag (véleményezési dokumentáció 2. változat).

A megbízás keretében elkészülő tervezési feladatok az alábbi kötetekben kerültek dokumentálásra:

- I. Megalapozó vizsgálatok
- II. Településszerkezeti terv
- III. Helyi építési szabályzat
- IV. Alátámasztó javaslatok
- V. Települési örökségvédelmi hatástanulmány
- VI. Települési környezeti értékelés**

Jelen tervdokumentáció

TÚRKEVE VÁROS

„ÚJ” TELEPÜLÉSRENDEZÉSI ESZKÖZEI

VI. TELEPÜLÉSI KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS

véleményezési dokumentáció 2. változat

TELEPÜLÉSI KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS

1. A TELEPÜLÉSI KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS FOLYAMATÁNAK ISMERTETÉSE

1.1 ELŐZMÉNYEK, A TELEPÜLÉSI KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS CÉLJA

Túrkeve Város Önkormányzat Képviselő-testülete 2018-ban döntött a hatályos településrendezési eszközök teljes körű, komplex felülvizsgálatáról. Az új településrendezési eszközök alapját a 2016-ban készült Településfejlesztési koncepció (elfogadva a 266/2016. (IX.08.) sz. kt. határozattal) képezi.

Az egyes tervek, ill. programok környezeti vizsgálatáról szóló 2/2005. (I.11.) Korm. rendelet (a továbbiakban SKVr.) 1.§. (2) a) pontja, illetve 1. sz. melléklete értelmében a település egészére készülő településszerkezeti terv, helyi építési szabályzat és szabályozási terv készítése esetén környezeti vizsgálat lefolytatása, illetve környezeti értékelés készítése kötelező.

A környezeti vizsgálat célja, hogy a terv megvalósulása során várható környezeti következményeket feltárja, hogy a környezeti szempontból kedvezőtlen változtatások a döntéshozás korai fázisában felismerhetők legyenek, s a környezeti elemek és rendszereik, az emberek egészségi állapota és életminősége védelme érdekében szükség esetén további intézkedések, feltételek a tervbe beépítésre kerülhessenek.

Jelen fejezet Túrkeve „új” településrendezési eszközei (a továbbiakban: TRE) környezeti vizsgálatának megállapításait ismertető környezeti értékelés.

1.2 A TELEPÜLÉSI KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS TEMATIKÁJA

A vizsgált TRE kidolgozásának tartalmi követelményeit a 314.R. tartalmazza. E szerint településrendezési eszközök készítésekor, ha környezeti vizsgálat lefolytatása szükséges, a települési környezeti értékelést az „Alátámasztó javaslat” munkarészen belül, önálló fejezetként, más jogszabályban meghatározott tartalom szerint kell kidolgozni. A környezeti értékelések tartalmi követelményeit általában a SKVr. 4. melléklete tartalmazza, de a 2021. július 15-i jogszabályváltozások következtében a településrendezési eszközök és településtervek környezeti értékelésének, a Települési környezeti értékelésnek a tartalmi követelményeit, a településrendezési tervek sajátosságaihoz igazítva, a 419/2021. (VII. 15.) Korm. rendelet *a településtervek tartalmáról, elkészítésének és elfogadásának rendjéről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről (továbbiakban: 419/2021.R.)* 2. mellékletének 2. pontja tartalmazza. Jelen Települési környezeti értékelés ezt figyelembe véve került kidolgozásra.

Túrkeve 2016-ban jóváhagyott Településfejlesztési koncepciójához készült „Megalapozó vizsgálatok” a Településrendezési eszközökhöz kiegészítésre készültek. Az ily módon felülvizsgált és kiegészített „Megalapozó vizsgálatok” a környezet elemeinek állapotát és a környezeti hatótényezőket részletesen feltárták. A településrendezési eszközökben foglalt tervi elhatározások várható környezeti hatásait az „Alátámasztó javaslatok” szakági javaslatai, a „Tájrendezési javaslatok”, a „Zöldfelületi rendszer fejlesztése”, valamint a „Környezeti hatások és feltételek” c. fejezet tartalmazzák, de a „Közművesítési javaslatok” és „Közlekedési javaslatok” fejezetek is tartalmazzák olyan javaslatokat, amelyek kedvezőtlen környezeti hatások csökkentését, ill. elkerülését szolgálják. A felesleges ismétlések elkerülése érdekében ezen fejezetek megállapításait a környezeti értékelésben (továbbiakban: TSKV dokumentáció, vagy TSKV) nem ismételjük meg, utalunk rájuk.

1.3 A TELEPÜLÉSI KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS KAPCSOLÓDÁSA A TELEPÜLÉSRENDEZÉSI ESZKÖZÖK KÉSZÍTÉSÉNEK FOLYAMATÁHOZ, A KÖRNYEZET VÉDELMEÉRT FELELŐS SZERVEK ÉS AZ ÉRINTETT NYILVÁNOSSÁG BEVONÁSA, AZ ÁLTALUK ADOTT VÉLEMÉNYEKNEK, SZEMPONTOKNAK A KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS KÉSZTÉSE SORÁN TÖRTÉNŐ FIGYELEMBEVÉTELE

Mind a 314/2012.R., mind a 419/2021.R. a Települési környezeti értékelést a településrendezési eszközök, ill. településtervek Alátámasztó munkarészei között nevesíti. A települési környezeti értékelés a településrendezési eszközök kidolgozásával és egyeztetésével párhuzamosan zajlik. 2021. VII.15-től az SKVr. 8.§ (7) bekezdése szerint a TSKV egyeztetésének szabályait a 419/2021.R. határozza meg. A 419/2021. R. szerint, ha TSKV készül, a TSKV a településtervvvel együtt kerül egyeztetésre.

Így kerül véleményeztetésre a környezet védelméért felelős állami szervekkel. Az, hogy a TSKV a TRE módosításra vonatkozó eljárási szabályok szerint kerül egyeztetésre, az azt is jelenti, hogy a nyilvánossággal a TSKV az Önkormányzatnak a TRE partnerségi egyeztetésére vonatkozó Önkormányzati rendeletének előírásai szerint kerül egyeztetésre. Az érintett nyilvánosság köre a településrendezési eszközök készítése során a véleményezésben résztvevők körével azonos.

A környezet védelméért felelős államigazgatási szervek előzetes véleménynyilvánítás során megküldött adatszolgáltatásai és a tervezés során betartandó környezetvédelmi tartalmú feltételeik a TSKV készítése során figyelembevételre kerültek. A beérkezett észrevételek nagyban elősegítik, hogy a készülő tervek megfelelő választ adjanak a feltárt korlátozó tényezőkre, felmerülő egyéb problémákra. A környezeti értékelés a véleményezési tervdokumentációval együtt került megküldésre a környezet védelméért felelős szerveknek, akik a véleményezés során kifogással nem éltek a környezeti értékelés megállapításaival kapcsolatban, illetve olyan véleményt nem fogalmaztak meg, mely egyeztetést igényelne. A beérkező észrevételek alapján a TSKV érintett részei korrigálásra kerültek.

A Képviselő-testület a településrendezési eszközöket a TSKV dokumentáció, és az arra beérkező vélemények ismeretében, az abban foglaltak mérlegelésével fogadja el.

A tervkészítés során ez az együttműködés teszi lehetővé, hogy a készülő településrendezési eszközök a lehető legnagyobb figyelmet fordítsanak a települési értékek, környezeti elemek, valamint a táji-és természeti adottságok megóvására.

1.4 A TELEPÜLÉSI KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS SORÁN FELHASZNÁLT ADATOK FORRÁSA, AZ ALKALMAZOTT MÓDSZER KORLÁTAI

A települési környezeti értékelés az államigazgatási szervek, az Önkormányzat adatszolgáltatása, valamint egyéb szakirodalmi adatok felhasználásával készült. Ezek közül az alábbiak emelendők ki:

- 5. Nemzeti Környezetvédelmi Program (2021-2026) (62/2022. (XII.9.) OGY határozat)
- Nemzeti Fenntartható Fejlődési Keretstratégia 2012-2024 (NFFS) (2013)
- Második Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia (II. NÉS) (2018-2030, 2050-ig tartó időszakra kitekintéssel) (23/2018 (X.31.) OGY határozat)
- Nemzeti Fejlesztés 2030 — Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció (2014)
- Vízyűjtő-gazdálkodási Terv, VGT3 (2021) — a Nagykunság, a Hármas-Körös és a Hortobágy-Berettyó Alegység vízyűjtő gazdálkodási terve
- Nemzeti Tájstratégia (NTS) (2017-2026)
- Országos Területrendezési Terv (OTrT) (2018. évi CXXXIX tv. Második Rész)
- Jász-Nagykun-Szolnok Megye Területrendezési Terve (Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Közgyűlés 3/2020. (V.13.) önkormányzati rendelete)

A környezeti elemek jelen állapotára vonatkozó környezetvédelmi adatbázis korlátozottan állt rendelkezésre, ill. nehezen hozzáférhető, ezáltal egyes területrészekben a meglévő állapot leírása és az abból következő későbbi összehasonlítások, a monitoring —viszonyítási alap híján— nehezebben elvégezhető.

2. A TELEPÜLÉSRENDEZÉSI ESZKÖZÖK KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉST IGÉNYLŐ VÁLTOZÁSAINAK AZONOSÍTÁSA, RÖVID ISMERTETÉSE, AZ ALTERNATÍVÁK KIVÁLASZTÁSÁNAK SZEMPONTJAI

Túrkeve új településrendezési eszközei elkészítésének célja:

- a közigazgatási területre készült településrendezési eszközöknek az időközben történt módosításokkal való egységes szerkezetbe foglalása,
- a településrendezési eszközöknek a hatályos tervek elfogadása óta eltelt időszakban bekövetkező jogszabályi változásokkal való összhangba hozása, továbbá
- az egyes településrészekre vonatkozóan módosult településfejlesztési elképzelések térbeli-fizikai kereteinek megteremtése.

A Településszerkezeti tervben tervezett területfelhasználásbeli változásokat - az érintett területek azonosítása, nagyságának meghatározása, a területfelhasználás változásának megjelölése, a változtatás rövid indokának bemutatása által - a Településszerkezeti tervről szóló határozat-tervezet „Változások (Beavatkozások és ütemezések)” c. 3. melléklete, a változtatással érintett területeket a „VÁLT” jelű „Változások” c. tervlap mutatja be.

A változások okai az alábbiak szerint csoportosíthatók (részletesen lásd még: Településszerkezeti tervről szóló határozat-tervezet „Változások” c. 3. melléklet):

- jogszabály-változások, jogszabály követések miatt szükséges módosítások;
- a településrendezési eszközök egyeztetési eljárásában résztvevő államigazgatási szervek adatszolgáltatásából, a területek nyilvántartásából, tényleges hasznosításából adódó pontosítások;
- a lakosság, a vállalkozások kéréseiből, az önkormányzat elképzeléseiből eredő új döntések okozta módosítások.

A környezeti értékelés tárgyát elsősorban a változások ez utóbbi csoportja alkotja, hiszen a jogszabály-változásból adódó módosítások és a földhivatali nyilvántartásból, egyéb adatszolgáltatásból adódó változások, pontosítások ún. „kényszer-változásnak” tekinthetők.

Jelen környezeti értékelés Túrkeve „új” településrendezési eszközeinek tartalmi elemeiből kizárólag azon tervi elemeket értékeli részletesen, amelyek a hatályos településrendezési eszközökhöz képest új tervi elemek vagy módosítások és a környezeti elemek, valamint a környezeti hatótényezők tekintetében – az érintett terület környezeti érzékenysége okán vagy a területhasználat-változás jellegéből adódóan - jelentősebb hatással bírnak.

A TSKV részletesen nem foglalkozik azon még meg nem valósult fejlesztések hatásaival, melyek már a korábbi tervben is szerepeltek. De a TSKV összefoglaló értékelő részei ezen változások környezetre gyakorolt hatásaira vonatkozóan is tartalmazznak megállapításokat.

A környezetre legjelentősebb hatást leginkább az új beépítésre szánt területek megjelenése, a területek beépítési intenzitásának növekedése, valamint a környezetet jelentősebb mértékben terhelő funkciók megjelenése jelent. Ily módon a környezetre gyakorolt hatások elemzése szempontjából kiemelten vizsgálándók a TRE-ben meghatározott új beépítésre szánt területek, valamint a megváltozó funkciójú területek, különösen a nagyobb terhelést eredményező funkciók megjelenése.

A Túrkeve új TRE-ben tényleges változásként, fejlesztési területként megjelenő **új beépítésre szánt területek, illetve megváltozó funkciójú vagy nagyobb intenzitású beépítésre szánt területek:**

- a belterület déli szélén tervezett cca. 1,5 ha nagyságú kertvárosias lakóterület („V.” jelű változás)
- a belterület északi részén tervezett vegyes terület fejlesztés a Vénkerti temető és a Béla király út között („IV.” és „A” jelű változások)
- a belterület északnyugati részén tervezett ipari gazdasági terület bővítés („D” jelű változás) cca. 1 ha nagyságú területen

- a Nagykunsági öntöző főcsatorna déli oldalán meglévő csirketelep bővítési területe beépítésre szánt különleges mezőgazdasági üzemi terület besorolással („III.” jelű változás), valamint
- az ipari park területének általános gazdasági területbe sorolása ipari gazdasági terület helyett a nagyobb beépítési intenzitás elérése érdekében („E” jelű változás)

A **beépítésre nem szánt területeken** belül történő egyes területfelhasználási változások szintén jelentősebb hatással lehetnek a környezetükre, egyrészt a környezetterhelés fokozódása révén, vagy az érintett terület érzékenysége okán; ugyanakkor vannak olyan változások (pl. zöldfelületi fejlesztések), melyek hatása épp a kedvezőbb környezeti állapot elérésében nyilvánul meg.

A Túrkeve TRE beépítésre nem szánt területeit érintő módosításai közül a környezetre gyakorolt jelentősebb hatásai miatt a turisztikai, rekreációs, sportolási célú fejlesztések, valamint a zöldfelületi fejlesztések emelendők ki:

- a Városkerti véderdőhöz kapcsolódó különleges beépítésre nem szánt ökoturisztikai park kijelölés („b” jelű változás),
- a belterületi és a külterületi motocross-pályák használat szerinti besorolása, szabályozása („1”, „2” és „3” jelű változások)
- a belterület délkeleti szélén a termálfürdő környezetében történő átsorolások a tervezett erdőtelepítés helyének módosítása következtében („VI.” és „i” jelű változások)
- a termálfürdőtől délre tervezett szűrkevíz-kezelő és vizes élőhely („h” jelű változás)
- esőkert feltételeinek megteremtését szolgáló zöldterület besorolások a belterület nyugati részén („q” és „l1” jelű változások)
- tervezett zöldterület fejlesztés a belterület északi részén („6”-„9” és „u” jelű változások)
- korábbi megyei területrendezési terv alapján kijelölt tervezett erdőterületek felülvizsgálata, visszaminősítésük mezőgazdasági területbe

Fent nevezett tervezett változtatások jellemzően a belterületen, illetve annak szomszédságában találhatók. A külterületen jelentősebb fejlesztés – a fent nevezett csirketelep bővítésén kívül („III.” jelű változás) - nem tervezett, jelentősebb funkcióváltozás a Kincseskert visszasorolása tervezett hétvégiházas üdülőterületből kertes mezőgazdasági területbe („c” jelű változás). Az egyéb területfelhasználás változások, módosítások jellemzően a jelenlegi állapothoz/használatához történő igazodások, továbbá több helyen pontosítások történtek a megváltozó jogszabályi környezet, valamint a természetvédelmi, erdészeti és egyéb szervek adatszolgáltatása alapján. A védelmi elemek tekintetében kapott adatszolgáltatás hatással volt a területek szabályozására, az egyes területek övezeti besorolásánál a területek természetvédelmi érintettsége kiemelt szempontként került figyelembevételre. Az erdőterületek kiterjedése némileg változott egyrészt az adatszolgáltatásból adódóan, másrészt a magasabb rendű tervekben történt változások miatt a tervezett erdőterületek lehatárolása felülvizsgálatra került, többségük visszasorolásra került mezőgazdasági területbe. A külterületi területfelhasználás rendjét érintő változás a település árvízvédelmi védművein belüli mezőgazdasági és erdőterületek területfelhasználási besorolása. A hullámtéri mezőgazdasági területek – melyek természetvédelmi érdekelttségű területek is egyben – Mt-ht jelű, vízgazdálkodási célú tájgazdálkodási mezőgazdasági terület besorolást, míg a hullámtéri – szintén természetvédelmi érdekelttségű erdőterületek vízgazdálkodási célú erdőterület besorolást kaptak (Eht). A külterületi beépítésre szánt területek (főként a mezőgazdasági üzemi területek, majorok) tekintetében változás, hogy azok a területek, melyek nem ilyen funkcióval hasznosítottak, visszasorolásra kerültek jellemzően mezőgazdasági (e, f, g, l, m jelű változások), erdő („s” jelű változás) vagy vízgazdálkodási („k” jelű változás) területbe.

A terv készítése során vizsgált változatok ismertetése, a terv alapján megvalósítandó alternatívák kiválasztásának okai

A terv készítése során a lakosság, a vállalkozások és az Önkormányzat részéről konkrét változtatási javaslatok fogalmazódtak meg, ezek kerültek értékelésre az egyes szakterületek —településrendezés, közlekedés, közműellátás, tájrendezés, zöldfelületek, környezetvédelem— szempontjából.

A településrendezési eszközök kidolgozása során egyes területfelhasználások módjában történtek – részben a szakági tervezők javaslatára, illetve a környezeti vizsgálat hatására - változások.

Az egyes területfelhasználások vonatkozásában felmerülő változatokat és a választás indokait a **TSKV 1. táblázat** foglalja össze.

TSKV 1. táblázat

terület-felhasználás	változat(ok) ismertetése	elvetés, ill. választás okai
tervezett vegyes terület („IV.” és „A” jelű változás)	A belterület északi részén, a Vénkerti temető déli szomszédságában vállalkozói részről és az önkormányzat részéről igény mutatkozott a korábbi tervezett közjóléti erdő más célú hasznosítására, részben már működő gazdasági vállalkozás miatt. Felmerült a terület gazdasági területként vagy vegyes területként történő hasznosítása.	Az érintett terület adottságai (temető szomszédságában, társasház lakóterületek környezetében lévő terület) miatt a város a vegyes terület hasznosítás mellett döntött, mely terület az északi településrészen egyfajta alközpont funkciót is elláthat. Ehhez kapcsolódóan a Béla király út menti területsáv zöldterületi besorolást kapott. („20” jelű változás)
tervezett lakóterület („V.” jelű változás)	A város részéről igény mutatkozott új lakótelkek kijelölésére, melyre elsősorban olyan területet kívánnak igénybe venni, ahol a közművesítettség, illetve közműkialakítás feltételei adottak. Ilyen terület a belterület déli határán a Nóborda u. és a Túrkeddi u. közti beépítetlen terület.	Az érintett terület nagy részén a beépítés a terepadottságok és vízrajzi adottságok miatt erősen korlátozott. A tervezett lakóterület kijelölés a terepviszonyok figyelembevételével történt, a meglévő lakótelkek folytatásában a Nóborda és Túrkeddi u. mentén 1-1 teleksort jelent, a zöldterületet kettészeli, a Hunyadi János u. folytatásában lévő átkötésig. A zöldterület vízgyűjtőként funkcionáló keleti része zöldterület besorolásban maradt.
tervezett zöldterületek, zöldfelületek -új közösségi, rekreációs célú zöldfelületek („6”-„9” és „u”)	A település északi részén nagyterjedésű beépítetlen terület található, mely meglévő és tervezett zöldfelületi elemeket, sportolási, rekreációs funkciójú területeket tartalmaz. A tényleges használat és a célzott felhasználás alapján felülvizsgálatra került a terület tervezett területfelhasználása.	A terület meglévő, sport funkciójú területei különleges beépítésre szánt sportterület, valamint különleges beépítésre nem szánt crossmotor pálya terület besorolást kaptak. A meg nem valósult vásártér a mellette lévő terméketlen, vízállásos erdőterülettel együtt zöldterület besorolást nyert, ahol új városi szintű közpark kialakítására nyílik lehetőség jóléti, rekreációs, játék, pihenési, vendéglátó funkcióval. Az önkormányzati tulajdonban lévő terület egységes besorolása a zöldterület egységes koncepció alapján történő ütemezett megvalósítására nyújt lehetőséget, kapcsolódva a tőle délkeletre lévő meglévő zöldterülethez.
- más területfelhasználásból zöldterületbe átsorolásra kerülő meglévő zöldterületi funkciójú területek („d”, „o”, „10”, „12”, „13” jelű változások)	A zöldterületek védelme érdekében tervezői javaslatra a jelenleg más területfelhasználásba sorolt, de zöldterületi funkcióval bíró területek jellegüknek megfelelően zöldterületbe kerültek besorolásra.	A belterületen több olyan zöldterületi funkciójú terület található (kisebb terek, közkertek), melyek más területfelhasználásba soroltak, s melyeknek hosszú távú megtartása érdekében indokolt a zöldterületként való szabályozása.
-vízállásos területek, potenciális esőkertek zöldterületbe sorolása („q” és „11” jelű változások)	Túrkeve belterületén több olyan mélyfekvésű, vizek hatása alatt álló terület található, melyek vízgyűjtőként, esőkertként funkcionálhatnak, ezért zöldfelületként való megtartásuk, zöldterületbe sorolásuk indokolt.	A fenntartható vízgazdálkodás elősegítése, az esőkert kialakítása feltételeinek megteremtése érdekében a belterület nyugati részén található - jelenleg gazdasági terület és erdőterület besorolású terület - zöldterület besorolást kapott.

-tervezett védő zöld sáv az Ipari Park és a szomszédságában lévő lakóterület között („VIII” és „IX” jelű változások)	A város északnyugati részén elhelyezkedő Ipari Park és a szomszédos lakóterületek funkcionális elválasztását szolgáló védő zöld sáv besorolása tekintetében nincs összhang a hatályos Településszerkezeti terv és a Szabályozási terv között. Míg az előbbi védő erdősávot jelöl, addig az utóbbi beültetési kötelezettségű területet szabályoz a két eltérő területfelhasználás között. Az új TRE-ben az összhang megteremtésre került.	A tulajdonjogi viszonyok és a terület kialakult állapota miatt adott területen hatékonyabb eszköznek mutatkozik a beültetési kötelezettség, mint sajátos jogintézmény alkalmazása, melyet az új Szabályozási terven a gazdasági telkeken és a lakótelkeken egyaránt jelöltünk. A védő zöld sáv így az építési tevékenységekhez kapcsolódóan apránként megvalósulhat.
külterületi mezőgazdasági üzemi területek felülvizsgálata	A hatályos TRE a külterületi majorokat, mezőgazdasági üzemi területeket az ipari gazdasági területen belül külön övezetként szabályozta. A jelenleg hatályos OTÉK alapján ezek a területek a beépítésre szánt különleges területen belül az ún. mezőgazdasági üzemi területbe tartoznak. Az átsorolásnál indokoltnak tűnt a területek felülvizsgálata.	Azok a területek, melyek nem mezőgazdasági üzemi vagy major funkcióval hasznosítottak (pl. általános mezőgazdasági területek, tanyák), átsorolásra kerültek mezőgazdasági területbe a tényleges használatuknak megfelelően.
tervezett erdők felülvizsgálata	A hatályos TRE-ben szereplő tervezett erdők nagy része a 2004-es megyei területrendezési terv alapján került a TRE-be beépítésre. Ezeken a területeken az erdőtelepítés nem valósult meg, nem üzemtervezett erdők, és a hatályos vármegyei területrendezési terv sem tartalmazza, mint erdőtelepítésre alkalmas területeket. Indokolt volt a területek besorolásának felülvizsgálata.	A tervezett erdők nem üzemtervezett és ténylegesen sem erdő területek, viszont találhatók közöttük védett területen/Natura 2000 területen lévő gyepterületek, Magas Természeti Értékű Területként nyilvántartott területek, továbbá a települési viszonylatban átlagosnál jobb minőségű szántóterületek is, így többségük visszasorolásra került mezőgazdasági területbe, összhangban a természetvédelmi és agrárgazdálkodási célkitűzésekkel.

3. A MÓDOSÍTÁSSAL ÉRINTETT TERÜLETEK JELENLEGI KÖRNYEZET ÁLLAPOTÁNAK BEMUTATÁSA ÉS VÁRHATÓ ALAKULÁSA

A fejezetben a TRE jelenlegi környezetének a TRE módosítással összefüggésben levő elemei kerülnek ismertetésre.

Az új TRE Véleményezési tervdokumentációja tartalmazza a vonatkozó szakági vizsgálatokat — környezetvédelem, tájrendezés, zöldfelületi rendszer, közlekedés és közmű szakágak.

A TRE-hez készült vizsgálati munkarészekben azonosításra kerültek a rendelkezésre álló adatok alapján a környezeti állapot jellemzői, konfliktusai. A településfejlesztési koncepcióhoz és településrendezési eszközökhöz közös Megalapozó vizsgálatok készültek. A Megalapozó vizsgálatok:

- A „1.12. A táji és természeti adottságok vizsgálata” fejezetében ismertetésre kerültek a nemzetközi-, a magyarországi-, a helyi szinten védendő, természeti értékek, területek, a tájképvédelmi területek, táji értékek,
- A „1.17. Környezetvédelem” fejezetben az egyes környezeti elemek (levegő, talaj, vizek) és hatótényezők (hulladékgazdálkodás, zaj-rezgés) tekintetében feltárássra került a település környezeti állapota,

- Az „1.16. Közművesítés” fejezetében részletesen ismertetésre került a település szennyvízelvezetésének, szennyvíztisztításának, csapadék elvezetésének helyzete.

Jelen fejezet ezen munkarészek felhasználásával készült. Jelen fejezetben nem ismételjük meg a TRE vizsgálati munkarészeit, de a meghatározó tényezőkre utalunk, ismertetjük.

3.1.LEVEGŐ (A VIZSGÁLT KÖRNYEZET LEVEGŐVÉDELMI BEMUTATÁSA)

A légszennyezettségi agglomerációk és zónák kijelöléséről szóló 4/2002.(X.7.) KvVM rendelet szerint Túrkeve a „10. Az ország többi területe” légszennyezettségi agglomerációba tartozik:

	SO ₂	NO ₂	CO	PM ₁₀	Benzol	Talajkö- zeli ózon	PM ₁₀ Arzén	PM ₁₀ Kadmi- um	PM ₁₀ Nikkel	PM ₁₀ Ólom	PM ₁₀ Benz(a)pir- én
Túrkeve	F	F	F	E	F	O-I	F	F	F	F	D

D: a levegőterheltségi szint a felső vizsgálati küszöb és a levegőterheltségi szintre vonatkozó határérték között van

E csoport: azon terület, ahol a levegőterheltségi szint egy vagy több légszennyező anyag tekintetében a felső és az alsó vizsgálati küszöb között van.

F: a levegőterheltségi szint az alsó vizsgálati küszöböt nem haladja meg

O-I: azon terület, ahol a talaj közeli ózon koncentrációja meghaladja a célértéket

A zónabesorolás a település kedvező levegőminőségi állapotát mutatja, ahol a legtöbb vizsgált légszennyező anyagra vonatkoztatott légszennyezettség az alsó vizsgálati küszöböt sem haladja meg. A légszennyezettségi agglomeráció területén a környezeti levegőben az ülepedő por benz(a)pirén tartalma bizonyos helyeken és időszakokban a felső vizsgálati küszöb és a levegőterheltségi szintre vonatkozó határérték között van, azaz a kívánatosnál magasabb.

Túrkeve közigazgatási területén és közvetlen térségében az Országos Légszennyezettségi Mérőhálózat (OLM) automata mérőállomást vagy manuális (RIV) mérőhelyet nem üzemeltet. A település térségében a légszennyezőanyag-terheltségért a közlekedés és a háztartási tüzelés, valamint az ipari termelés együttesen felelősek.

Levegőminőség-védelmi szempontból meghatározhatók olyan területek, melyek a levegőterhelésre való érzékenység miatt – attól függetlenül, hogy határérték túllépés történik-e vagy sem – különös figyelmet érdemelnek, melyek Túrkeve területén az alábbiak:

- lakóterületek,
- intézmények,
- üdülőterületek,
- rekreációs, sportolási célú területek.

A város legforgalmasabb útja a Kisújszállás-Mezőtúr összekötő út, melynek mentén jelentős részen lakóterületek húzódnak, a nagy beépítési szélesség miatt azonban ez jelentős környezeti konfliktust nem okoz.

Az érintett útvonal és a forgalmasabb belvárosi útszakaszok menti területeket érintő módosítások között nem szerepel olyan, mely a levegőterhelésre érzékeny lenne.

Levegőtisztaság-védelmi szempontból ökológiailag sérülékeny területnek —ahol szigorúbb határértékek tartandók be— tekintendők a védett természeti területek, Natura 2000 területek, valamint az országos ökológiai hálózat magterületei. ***A levegőtisztaság-védelmi szempontból ökológiailag sérülékeny területeket nem érinti olyan változás, mely a levegőterhelés növekedését valószínűsíti.***

3.2.TALAJ, FELSZÍN ALATTI, FELSZÍNI VIZEK

Az OTrT vonatkozó övezeti tervlapjai és az adatszolgáltatásra kötelezett államigazgatási szerv adatszolgáltatása szerint a település közigazgatási területének északnyugati részén kiváló vagy jó termőhelyi adottságú szántó övezetbe tartozó területek találhatók. ***A kiváló termőhelyi adottságú szántók övezetét tényleges módosítás nem érinti.*** A térségi övezetbe eső „17” és „18” jelű változások művelés alatt álló területet nem érintenek, meglévő (művelésből már kivont) vízműterületek OTÉK-nak megfelelő besorolását jelentik. ***A jó termőhelyi adottságú szántók övezete által érintett a „II” jelű és a***

„D” jelű változás. Az előbbi művelésből kivett, meglévő szénhidrogén gyűjtőállomás, az utóbbi, jelenleg még művelt terület gazdasági területbe történő átsorolása külön eljárásban zajló TRE módosítás tárgyát képezi, melyhez képest változás jelen TRE esetében a területfelhasználás módjában van (az eddigi tervezett kereskedelmi, szolgáltató gazdasági terület Ipari/általános gazdasági terület besorolásra változik). A települési viszonylatban átlagosnál jobb minőségű termőföldek is főképp itt, a közigazgatási terület Ny-i részén találhatók. **Az átlagosnál jobb minőségű termőföldet érintő változások közül az „III” jelű változás (mezőgazdasági területen tervezett mezőgazdasági üzemi terület), valamint a „VI” jelű változás (tervezett védő erdőterületből tervezett beépítésre szánt különleges rekreációs területbe visszasorolásra kerülő terület szántó művelés alatt álló területen) jelent tényleges más célú hasznosítást a hatályos tervhez képest,** ez utóbbi mezőgazdasági terület azonban már korábban is más célú hasznosításra szánt volt.

Túrkeve közigazgatási területének Hortobágy-Berettyótól É-ÉNy-ra található része nitrátérzékeny.

Túrkeve közigazgatási területét a Bányafelügyelet adatszolgáltatása szerint hat bányatelek érinti (Túrkeve I. – szénhidrogén, Túrkeve II. – szénhidrogén, Túrkeve III. – szénhidrogén, Túrkeve IV. – szénhidrogén, Kisújszállás I. – szénhidrogén, széndioxid, Örményes I. – szénhidrogén). Külfejtéses művelésű bánya a közigazgatási területen nem található. **A tervezett változtatások a bányászati tevékenységre nincsenek korlátozó hatással.**

Túrkeve közigazgatási területe felszín alatti víz állapota szempontjából érzékeny területnek minősül, kiemelten érzékeny felszín alatti vízminőség-védelmi terület nem található a településen. A közigazgatási terület egy része – a Hortobágy-Berettyó-főcsatornától D-DK-re lévő területek - az OTRT szerinti vízminőség-védelmi terület övezetébe tartoznak. A település területén ivóvízbázis és termálkút is üzemel. **A vízbázisok megfelelő természetes hidrogeológiai védelemmel rendelkeznek, így azok nem minősülnek sérülékenyek.**

Túrkeve legjelentősebb vízfolyása a Hortobágy-Berettyó-főcsatorna, mely több ér és csatorna vizét veszi fel, illetve öntözőcsatornákat táplál. Legnagyobb - kisebb folyó méretű - a Nagykunsági-öntöző-főcsatorna. További felszíni vizek a településen az állóvizek. Legnagyobb a belterület dél-keleti részén a Hortobágy-Berettyó gátjáig érő halastó.

A vízszennyező anyagok kibocsátásaira vonatkozó határértékekről és alkalmazásuk egyes szabályairól szóló 28/2004. (XII.25.) KvVM rendelet 2. sz. melléklete értelmében a Hortobágy-Berettyó-főcsatorna az általánosan védett befogadó kategóriába tartozik.

Túrkeve közcsatornával rendelkezik, a megvalósult szennyvízfejlesztés eredményeként a város lefedettsége közel 100 százalék. A közüzemi szennyvízgyűjtő-hálózatba bekapcsolt lakások aránya magas, 90 % körüli. A 2015-ben átadott új szennyvíztisztító telep korszerű, az uniós előírásoknak megfelelő technológiával üzemel, a harmadik tisztítási fokozat biztonságos kiépítésével a befogadó Holt-Berettyó és Hortobágy-Berettyó magasabb szintű vízminőség védelme valósult meg. A külterületen elszórtan megjelenő beépítésre szánt területek (pl. mezőgazdasági majorok, gazdasági területek) közüzemi csatornahálózattal jellemzően nem rendelkeznek.

Túrkeve közigazgatási területét a nagyvízi meder övezete és rendszeresen belvízjárta terület övezete is érinti. A hullámtérben csak olyan változásokra kerül sor, melyek a tényleges használat, illetve természetbeni állapot szerinti besorolást célozzák (pl. üzemtervezett erdők átsorolása erdőterületbe, gyepterületek tájgazdálkodási mezőgazdasági területbe sorolása). A rendszeresen belvízjárta terület övezetét érintő változás a közigazgatási terület nyugati határán korábban tervezett erdőterület visszasorolása mezőgazdasági területbe, figyelembe véve a termőterület mezőgazdasági potenciálját (települési viszonylatban átlagosnál jobb minőségű termőföld, öntözési lehetőséggel).

3.3. KÖRNYEZETI ZAJTÓL VÉDENDŐ OBJEKTUMOK, KÖRNYEZETI ZAJÁLLAPOT

A 284/2007. (X. 29.) Korm. rendelet a környezeti zaj és rezgés elleni védelem egyes szabályairól alapján zajtól védendő környezet: olyan védendő terület és védendő épület, helyiség, amely emberi tartózkodásra, tevékenység végzésére szolgál, és ahol az emberi tevékenység zavarásának megakadályozása vagy az emberi egészség védelme érdekében a környezeti zaj, rezgés mértékét

korlátozni kell. Zajtól védendő területek a településrendezési terv szerinti lakó-, üdülő-, vegyes területek; a különleges területek közül az oktatási létesítmények területei, az egészségügyi területe, a temetők, a rekreációs rendeltetésű területek; a zöldterületek; valamint a gazdasági területnek azon részei, ahol zajtól védendő helyiségek (pl. étterem, szolgálati lakás) helyezkednek el. Így összességében a zajterhelésre érzékeny területek nagyrészt lefedik a levegőterhelésre érzékeny területeket.

A közigazgatási területen csendes övezet, illetve zajtól fokozottan védett terület nem található.

A településen környezeti határértéket meghaladó, környezeti konfliktussal járó üzemi zajforrásról nincs tudomásunk. A településen nagyforgalmú út nem halad keresztül, legforgalmasabb közútja a 4202 Kisújszállás-Mezőtúr összekötő út, mely a település nyugati szélén halad. A Megalapozó vizsgálatokban kiszámításra kerültek az országos utak mentén fellépő zajsztintek. E szerint a közúti közlekedésből származó környezeti zaj jelentősebb környezeti konfliktust nem okoz a településen, csak néhány helyen és jellemzően csak éjjeli időszakban magasabb valamivel a számított zajsztint az új építésű út esetén hatályos határértékeknél; így a 4202 j. országos mellékút belterületi szakaszán a Kisújszállási út keleti oldalán, a Póhamarai és Új u. mentén az úthoz közel eső lakóházak előtt, valamint a Petőfi Sándor utca menti közeli beépítésekénél. *Az érintett útvonalak menti területeket érintő módosítások között nem szerepel olyan funkcionális változás, mely a környezeti zajhatásokra érzékeny lenne.*

3.4. TERMÉSZETVÉDELMI-, ÖKOLÓGIAI, TÁJVÉDELMI SZEMPONTBÓL ÉRZÉKENY TERÜLETEK

A táji, természeti értékek jelenléte alapvetően kijelöli az érzékenység jellegét és területi vonatkozásait.

Túrkeve közigazgatási területét az alábbi természetvédelmi lehatárolások érintik:

- Natura 2000 területek
 - Pásztói-legelő (HUHN20148) kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület
 - Dévaványa környéki gyepek (HUKM20014) kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület
 - Hortobágy-Berettyó ((HUKM20015) kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület
 - Dévaványai-sík (HUKM10003) különleges madárvédelmi terület
- Országosan védett természeti területek, értékek
 - Körös-Maros Nemzeti Park (Dévaványai-Ecsegi pusztákhoz tartozó területek)
 - ex lege védett kunhalmok, földvárak
- Ökológiai Hálózat területei
 - magterület: a Hortobágy-Berettyó és hullámtere Túrkeve belterületétől északra, az Ecsegpusztá, Csejt és Bala gyepterületek
 - ökológiai folyosó: a Pásztói-legelő és további kiterjedt gyepterületek, a Nagykunsági-főcsatorna és a Hortobágy-Berettyó magterületen kívüli területrészei
 - puffterület: a Körös-Maros Nemzeti Park részét képező, magterületbe sorolt védett természeti területek környezete

Helyi védett természeti területek:

külterületen

- Pásztó-pusztai gyepek helyi jelentőségű természetvédelmi terület (a 0639 hrsz.-ú út — a 0495 hrsz.-ú árok — a 0502 hrsz.-ú csatorna — 0504 hrsz.-ú út által határolt terület), törzskönyvi szám: 15/44/TT/00, kiterjedése 401,73 ha

belterületen

- Városkerti véderdő helyi jelentőségű természetvédelmi terület (hrsz.: 693, 694, 695, 696, 697), törzskönyvi szám: 15/38/TT/98, kiterjedése 6,96 ha
- József Attila utcai gesztenyefasor helyi jelentőségű természeti emlék (hrsz.: 1776), törzskönyvi szám: 15/81/TE/00

Túrkeve közigazgatási területét az érzékeny természeti területekről szóló 2/2002. (I.23.) KöM-FVM együttes rendelet értelmében a Dévaványa környéke elnevezésű kiemelten fontos érzékeny természeti terület is érinti.

Túrkeve külterületén a vízfolyások és holtágaik által átszőtt területek, valamint a kiterjedt gyepterületek az OTRT szerinti „tájképvédelmi terület övezetébe” tartoznak. A tájképvédelmi területek az új TRE-ben az illetékes nemzeti park igazgatóságoktól, a HNP és KMNP Igazgatóságtól kapott adatszolgáltatás alapján kerültek pontosításra.

A TSKV 2. táblázata mutatja be a táj- és természetvédelmi lehatárolással érintett változásokat.

TSKV 2. táblázat

Táj- és természetvédelmi érintettség	Természetvédelmi lehatárolással érintett számozott változással érintett területek
Natura 2000 terület	15
KM Nemzeti Park területe	15
helyi védett természeti terület	-
ökológiai hálózat magterülete	m
ökológiai hálózat ökológiai folyosó	-
ökológiai hálózat puffterület	VII, k, l, 16
ÉTT	III, VI, VII, c, d, e, f, g, h, i, j, k, l, m, 14, 15, 16
tájképvédelmi terület	VII, e, f, g, j, k, l, m, 14, 15, 16

Fenti számozott változásokon kívül a természetvédelmi érintettségű területeket érintő további változások (lásd: VÁLT-2 jelű tervlap) adatszolgáltatás/ingatlan-nyilvántartás frissítéséből adódó, tényleges használat szerinti átsorolások.

3.5. ÉPÍTETT ELEMEL, ÖRÖKSÉGVÉDELMI SZEMPONTBÓL ÉRTÉKES TERÜLETEK

A városban több műemléki védettség alatt álló épület található, ezek területét, valamint műemléki környezetét módosítás nem érinti.

A változással érintett területek közül a Túrkeve Város Településképi védelméről szóló 21/2018. (XII.17.) sz. önkormányzati rendelet 1. melléklete szerinti helyi területi védelem alatt álló területet a „C” jelű változás (meglévő garázssor különleges beépítésre szánt területbe sorolása) érinti; helyi egyedi védelem alatt álló vagy helyi védelemre javasolt értékek közül változással csak az izraelita temető érintett („n” jelű változás), mely beépítésre nem szánt különleges kegyeleti park területfelhasználásba kerül a jelenlegi kertvárosias lakóterület besorolás helyett.

A település közigazgatási területén nyilvántartott régészeti lelőhelyek közül többet is érint változtatási szándék, melyek többnyire a kevésbé intenzív területfelhasználás irányába mutatnak (beépítésre szánt területből történő visszasorolások), illetve a tényleges használat szerinti besorolást célozzák („l”, „m”, „l”, „16” jelű változások).

4. A TRE VÁRHATÓ KÖRNYEZETI HATÁSAI, KÖVETKEZMÉNYEI FELTÁRÁSA

Az új TRE által tervezett módosítások megvalósulásának várható környezeti hatásait és következményeit értékelő fejezetekben a várható hatások értékelése az alábbi kérdéskörök tisztázására irányul:

1. környezeti szempontból terhelőbb-e egy-egy területen, és a településre nézve összességében a tervezett új funkció, mint a korábbi
2. a várható környezeti hatások tekintetében milyen különbségek adódnak a hatályos terv szerinti területfelhasználás és a tervezett új területfelhasználás esetében
3. esetleges táji-, természeti-, vagy művi értékvédelmi lehatárolással, vagy környezetvédelmi lehatárolással érintett területen a tervezett módosítások megvalósulása esetén biztosíthatók-e a védelemmel érintett területre vonatkozó előírások teljesülése

Jelen települési környezeti értékelésben a tervezett településrendezési eszközök megvalósítása esetén a környezeti vizsgálat lefolytatásának idején hatályos településrendezési eszközök elhatározásaihoz

képest bekövetkező módosításokra vonatkozóan kerülnek értékelésre a környezetet érő várható hatások. Az összehasonlítások kiindulási állapotának a területre jelenleg vonatkozó TRE előírásokat tekintjük, elsősorban ehhez, nem pedig a jelenlegi valós állapothoz viszonyítva végezzük el az értékeléseket, mivel a jelenlegi építési előírások jogszerűen egyeztetett és elfogadott településrendezési eszközökben kerültek meghatározásra.

Egyes fejlesztéseknél, illetve környezeti elemeknél azonban - ahol az indokoltnak látszott – megjelenítjük a terület jelenlegi állapotához viszonyított várható környezeti hatásait is. Továbbá értékeljük a terv korábbi elhatározáson alapuló, még meg nem valósult tervi elemei környezetre gyakorolt hatásait is, amennyiben azok jelen TRE tervi elemeivel összefüggésben vannak.

4.1.A TERV ÁLTALÁNOS ÉRTÉKELÉSE, A TERV CÉLJAINAK ÖSSZEGETÉSE A TERV SZEMPONTJÁBÓL RELEVÁNS NEMZETKÖZI, KÖZÖSSÉGI, ORSZÁGOS VAGY HELYI SZINTEN KITŰZÖTT KÖRNYEZET- ÉS TERMÉSZETVÉDELMI CÉLOKKAL

4.1.1. A környezetpolitikai céloknak való megfelelés értékelése

Az alponban vizsgálándó, hogy a terv tartalmaz-e olyan elemeket, melyek ellentétben állnak a helyi, vagy magasabb szinten meghatározott környezetpolitikai célkitűzésekkel. A környezetpolitikai célokat magasabb szinten az ország területére, valamint 1-1 megyére, térségre készülő környezetvédelmi programok, helyi szinten a települési környezetvédelmi programok határozzák meg.

Sem Jász-Nagykun-Szolnok Megye, sem Túrkeve nem rendelkezik érvényes környezetvédelmi programmal.

4.1.1.1. 5. Nemzeti Környezetvédelmi Program

Magyarország környezeti fenntarthatóság elvéhez kapcsolódó 2021-2026 időszakra vonatkozó célkitűzéseit az **5. Nemzeti Környezetvédelmi Program** tartalmazza.

A **NKP-5 átfogó célkitűzése** Magyarország környezeti állapotának javítása és a fenntartható fejlődés környezeti feltételeinek biztosítása. Ez szerves folytatása a 4. NKP-nak.

Ennek elérése érdekében az **alábbi négy stratégiai célt** tartalmazza a NKP-5:

1. Az emberi egészség és az életminőség környezeti feltételeinek javítása, a környezetterhelés hatásainak csökkentése
2. Természeti értékek és erőforrások védelme, helyreállítása, fenntartható használata
3. Az erőforrás-takarékosság és a –hatékonyság javítása, a gazdaság zöldítése és körforgásos működésének erősítése
4. A környezetbiztonság javítása

Horizontális célok:

1. A társadalom környezettudatosságának erősítése:

Cél, hogy a társadalmi értékrendbe és gondolkodásmódba, a döntéshozatalba és az egyéni cselekvésekbe egyaránt beépüljön a környezettudatosság és a környezetünk iránti felelősség. Ezáltal biztosítható az emberi élet alapjait jelentő természeti erőforrások és értékek védelme és fenntartható használata a jelen és jövő nemzedékek számára, valamint, hogy az ezekkel szorosan összefüggő fenntartható életmód, fogyasztási és termelési szokások együttesen szolgálják a társadalom hosszú távú jóllétét.

2. Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodási képesség javítása:

Cél az éghajlatváltozással összefüggő hatások és károk mérséklése, valamint az éghajlatváltozás iránti érzékenység, illetve a sérülékenység csökkentése. Az éghajlatváltozáshoz történő alkalmazkodás minden szektort, minden társadalmi réteget érint. Kiemelt figyelmet kell fordítani arra, hogy az éghajlatváltozás elleni küzdelemben az alkalmazkodás és a kibocsátások csökkentésére irányuló

intézkedések egymás hatását segítsék, támogassák. Az adaptációs szempontokat országos, regionális és helyi szinten egyaránt figyelembe kell venni.

Az NKP-5 stratégiai céljainak elérését az egyes stratégiai területeken meghatározott célok és intézkedések, illetve az átfogó intézkedési területeken megfogalmazott cselekvési irányok biztosítják. A konkrét, számszerű célokat a stratégiai területek tartalmazzák. A stratégiai célok megvalósítása azonban nem csupán környezetpolitikai feladat. A Program irányultsága ezért kettős: egyrészt a problémák gyökerének bemutatásával ösztönzi a hajtóerők pozitív irányú megváltoztatását, másrészt biztosítja a környezetügy terén ehhez szükséges intézkedések megtételét.

A Program stratégiai céljainak kibontását a környezeti elemekre, rendszerekre, illetve szektorokra irányuló stratégiai területek szolgálják. Egyes stratégiai területek több stratégiai cél eléréséhez is hozzájárulnak, ugyanakkor az áttekinthetőség és a végrehajtás elősegítése érdekében fontos szempont volt az átfedések elkerülése.

A Program stratégiai céljainak elérését a valamennyi stratégiai területtel összefüggő stratégiai eszközök segítik. Ezek közé tartozik a szemléletformálás, a stratégiai tervezés és fejlesztéspolitika, az ökoinnováció fejlesztése, környezeti kutatás-fejlesztés erősítése, társadalmi részvétel és környezeti információáramlás erősítése, jogi szabályozás és jogalkalmazás, terület- és településpolitika, az EU és nemzetközi együttműködés.

A következőkben az NKP-5 stratégiai céljaihoz rendelt stratégiai területeinek célkitűzéseivel összevetve értékeljük a TRE módosítás várható hatásait.

1. stratégiai cél: Az életminőség és az emberi egészség környezeti feltételeinek javítása, környezetterhelés hatásainak csökkentése

1. Levegőminőség javítása

NKP célkitűzés:

- légszennyezettség kialakulásának megelőzése,
- a levegőminőség védelme, a szennyezettség csökkentése
- A sérülékeny csoportok, különösen a gyermekek védelmének biztosítása a beltéri levegőminőséggel összefüggő egészségkárosító hatásokkal szemben.

Túrkeve közigazgatási területén intézkedést igénylő szennyezőforrás nem található. Jelentősebb levegőterheléssel járó létesítmények elhelyezésére lehetőséget nyújtó területhasználat újonnan sem került kijelölésre. A levegőterhelés növekedését eredményezhetik a már korábban kijelölt, még be nem épült gazdasági területeken megtelepedő létesítmények, valamint a kapcsolódó forgalom. Új gazdasági terület („D” jelű változás) az új TRE-ben a meglévő ipari parkhoz kapcsolódóan került kijelölésre (funkcióváltást jelent a folyamatban lévő TRE módosításban foglalt kereskedelmi, szolgáltató területhez képest), további területfelhasználás változással érintett az ipari park egésze, mely a jelenlegi ipari gazdasági terület helyett általános gazdasági területbe kerül átsorolásra („E” jelű változás). Az átsorolás a funkció megváltozását nem eredményezi, viszont intenzívebb beépítést tesz lehetővé, kisebb biológiailag aktív felületet eredményezve. Az érintett területek a város peremterületén találhatók, a tervezett közlekedési elemek megvalósulása esetén a kapcsolódó forgalom a város belterületeit nem érinti majd.

2. A zajterhelés csökkentése

NKP célkitűzés:

- a közlekedési létesítmények mentén csökkenjen azoknak a területeknek az aránya, ahol az egész napra számított átlagos zajterhelés (Lden) 63 dB, az éjjeli (Léjjel) 55 dB felett van, ezen belül prioritást kell élvezzenek azok az intézkedések, amelyek olyan területek zajcsökkentésére irányulnak, ahol az egész napra számított átlagos zajterhelés (Lden) meghaladja a 73 dB, az éjszakai pedig a 65 dB mértéket
- a határérték feletti zajterhelés megszüntetése az ipari és szolgáltató létesítmények környezetében

Nem ismert a településen zaj ellen védendő területeket érintő, határérték feletti zajt okozó ipari és szolgáltató létesítmény. Új környezeti konfliktusok elkerülése érdekében a terv felhívja a figyelmet a vonatkozó határértékek betartására.

Az új TRE-ben jelentősebb forgalommal terhelt út mentén új zaj ellen védendő terület nem került kijelölésre.

3. Egészséges ivóvíz biztosítása

NKP célkitűzés:

- közüzemi ivóvízellátás közszolgáltatás biztonságának növelése, a vízkészleteket pazarló és többletköltségekkel járó hálózati veszteségek csökkentése
- A sérülékeny földtani környezetű ivóvízbázisok védelme
- Egészséges ivóvízhez jutás biztosítása minden lakos számára, beleértve a hátrányos helyzetű csoportokat
- A kiemelt komponensek miatt fennálló egészségi kockázatok csökkentése, az érintett területek ivóvíz-minőségének javítása.
- Másodlagos ivóvízminőség romlás megelőzése, hatásainak mérséklése.
- Lakossági tudatosság növelése a csapvíz minőségével, lehetséges kockázataival és a takarékos vízhasználati szokásokkal összefüggésben.

A HÉSZ-ben meghatározott szigorú közmű feltételek a vízminőség védelmét és a közüzemi ivóvízellátás közszolgáltatás biztonságának növelését szolgálják.

4. Szennyvízelvezetés és -tisztítás, szennyvíziszap kezelés és hasznosítás

NKP célkitűzés:

- A szennyvízelvezetés és -tisztítás, szennyvízkezelés fejlesztése a vizek jó állapotának elérése érdekében.
- A szennyvíziszap környezetkímélő kezelése, illetve hasznosítása.
- A települési szennyvíz kezeléséről szóló 91/271/EGK irányelv derogációs követelményeinek teljesítése.

A fejlesztésre, vagy funkcióváltásra javasolt beépítésre szánt területeken feltételként került meghatározásra a teljes közműellátás (azaz a villamosenergia, a vezetékes ivóvíz ellátás, közcsatornás szennyvízelvezetés és a földgázellátás, valamint a csapadékvíz elvezetése) biztosítása. Ez alól a külterületen található beépítésre szánt mezőgazdasági üzemi területek képeznek kivételt, ahol átmenetileg (a közcsatornahálózat kiépítéséig) a környezetvédelmi elvárásoknak megfelelő műszaki védelemmel ellátott zárt szennyvíztárolók létesíthetők.

A beépítésre nem szánt területeken az új használati mód kialakításának közműves feltétele, hogy amennyiben megengedett új épület, építmény elhelyezése, akkor az ellátására rendelkezésre álljon a közegészségügyi hatóság által is elfogadott vízellátás és a villamosenergia ellátás, valamint a szennyvíz kezelése-elhelyezése és a csapadékvíz elvezetése is biztosított legyen, a környezetvédelmi elvárásoknak is megfelelő módon.

5. Zöldfelületek védelme, zöldinfrastruktúra fejlesztése

NKP célkitűzés:

- A lakosság zöldterületekkel kapcsolatos elégedettségének növelése a zöldfelületi ellátottság kiterjesztése, a funkciók és „szolgáltatások” minőségi és mennyiségi javítása által.
- Zöldfelületek fenntartható módon való kialakítása, gondozása.
- A zöldinfrastruktúra állapotának javítása.

A terv a meglévő és korábban kijelölt zöldfelületek megtartását és minőségi fejlesztését célozza. A zöldterületek védelme érdekében a jelenleg más területfelhasználásba sorolt, de zöldterületi funkcióval bíró területek – jellegüknek megfelelően – zöldterületként kerültek szabályozásra („d”, „o”, „10”, „12”, „13” jelű változások). A TRE-ben új zöldterületek is lehatárolásra kerültek („6”-„9” és „u” jelű változások).

A terv alátámasztó javaslata a zöldfelületek további fejlesztésére - tájfasításra, a zöldfelületi összekötő elemek bővítésére - tesz javaslatot.

2. stratégiai cél: Természeti értékek és erőforrások védelme, helyreállítása, fenntartható használata

6. A biológiai sokféleség megőrzése, természet- és tájvédelem

NKP célkitűzés:

- A hazai biológiai sokféleség és az ökoszisztéma szolgáltatások megőrzése és helyreállítása, a zöldinfrastruktúra rendszer kialakítása
- Hazánk táji örökségének és táji sokféleségének megőrzése

Részletes célok:

- A Natura 2000 területek, valamint a védett természeti, illetve nemzetközi természetvédelmi egyezmények hatálya alá tartozó területek megőrzése
- Földtudományi természeti értékek megőrzése
- A tájszerkezet, tájjelleg, tájpotenciál védelme
- A védett, a védelemre szoruló, illetve közösségi jelentőségű fajok természetvédelmi helyzetének javítása
- Természetvédelmi oltalom alatt álló területek és természeti értékek kezelése, fenntartása, őrzése
- Genetikai erőforrások megőrzése
- Természetvédelmi monitoring, nyilvántartás és információs rendszer

A természetvédelmi lehatárolással érintett területek az új adatszolgáltatás alapján a TRE-ben pontosításra kerültek. A külterületre meghatározott településszerkezet és övezeti rendszer a tájszerkezet és a tájjelleg védelmét szolgálja, igazodik a védendő természeti és táji értékek védelmi követelményeivel: az érintett erdőterületek védelmi erdőterületbe, a mezőgazdasági területek tájgazdálkodási mezőgazdasági területbe kerültek besorolásra.

A tájvédelmi érdekek érvényesülését szolgálja, hogy a külterület egyes korábbi beépítésre szánt besorolású területei, melyek fenntartását sem jelenlegi, sem tervezett használatuk nem indokolja, visszasorolásra kerültek beépítésre nem szánt területbe („a”, „c”, „e”, „f”, „g”, „k”, „l”, „m”, „s” jelű változások).

7. Talajok védelme és fenntartható használata

NKP célkitűzés:

- a talajkészletek mennyiségének és minőségének fokozott védelme, termékenységének hosszú távú fenntartása, a különböző eredetű szennyezések megakadályozásával, a fenntartható talajhasználat ösztönzésével.

A TRE jelentősebb új beépítésre szánt terület kijelölést, fejlesztési területet nem tartalmaz, a korábban kijelölt, még igénybe nem vett beépítésre szánt területek közül több visszasorolásra kerül beépítésre nem szánt területbe, (lásd fentebb), tényleges használatuk alapján mezőgazdasági vagy erdőterület besorolást kap. A változások – a jelen terv keretében más területfelhasználásba átsorolásra kerülő (művelésből kivont) vízműterületek területét leszámítva - kiváló termőhelyi adottságú szántók övezetét nem érintik. Jó termőhelyi adottságú szántó övezetébe sorolt a „II” és „D” jelű változással érintett terület. Az előbbi művelésből kivett, az utóbbi külön eljárás keretében történő TRE módosítás szerinti gazdasági terület bővítés funkciójának megváltozását jelenti (kereskedelmi szolgáltató területről ipari gazdasági területre). Települési viszonylatban átlagosnál jobb minőségű termőföldet érintő tényleges más célú hasznosítást a hatályos tervhez képest az „III.” jelű változás jelent, mely szántó 2 művelési ágba nyilvántartott mezőgazdasági területet érint. A terület meglévő mezőgazdasági üzemi terület bővítését jelenti, ily módon helyhez kötött beruházásnak tekinthető.

A termőfölddel való takarékos gazdálkodás a termőföld, mint helyi erőforrás fenntartható használatát támogatja.

8. Vizeink védelme és fenntartható használata

NKP célkitűzés:

- Afelszíni és felszíni alatti víztestek, valamint a vizekkel kapcsolatban lévő védett területek „jó állapotának” elérése, a velük való hosszú távú és fenntartható gazdálkodás biztosítása.
- A felszíni és felszín alatti vizek, mint nemzeti vagyon és stratégiai erőforrás mennyiségi és minőségi védelme.
- A vízkészletek észszerű és takarékos vízhasználatának elterjesztése.
- A vizek többletéből vagy hiányából eredő káros hatások csökkentése, megelőzése.
- A természetes fürdővizek minőségét veszélyeztető kockázatok felmérése, csökkentése.

A vízkészletek mennyiségi és minőségi védelme szempontjainak érvényesülését a TRE módosítás nem veszélyezteti. A módosítással érintett területek közül a „D” jelű változással jelölt gazdasági terület bővítés érint vízbázis védelmi területet, ahol csak a környezetre jelentősebb hatást nem gyakorló gazdasági létesítmények kaphatnak helyet, a hasznosítás feltétele a 123/1997. (VII.18.) Korm. rendelet vonatkozó előírásainak betartása.

9. Környezeti kármentesítés

NKP célkitűzés:

- A szennyezettség mértékének csökkentése, felszámolása, az OKKP alprogramok működésének megújítása.
- A szennyező fizet elv szigorúbb érvényesítése, a környezeti kárfelelősség hatékonyabb végrehajtása a kármentesítési eljárásokban, a jogutód nélkül felszámolt vállalkozások hátrahagyott környezeti kárainak kezelését segítő intézkedések kidolgozása.
- A szennyezett területek országos nyilvántartásának fejlesztése, kármentesítési ismeretek és adatok közzététele, társadalmi megismertetése.

Túrkeve közigazgatási területén kármentesítéssel érintett területet, feltárt talajszennyeződést nem tartanak nyilván. A környezeti károk megelőzését szolgálják a tervben, illetve a HÉSZ-ben meghatározott környezeti és közmű feltételek.

3. stratégiai cél: Az erőforrás-takarékosság és a –hatékonyság javítása, a gazdaság zöldítése, körforgásos működésének erősítése

10. Környezettudatos termelés előmozdítása

NKP célkitűzés:

- Az erőforrás-hatékony, környezetbarát termelés elterjesztése, a termékek és szolgáltatások környezeti lábnyomának csökkentése.

A megújuló energiaforrások nagyobb mértékű használatát ösztönzi a terv, mely igény és egyben követelmény is, amellyel a termelési költségek csökkenthetők, s vele együtt a közhálózatról történő energiaellátási igény is.

11. A fogyasztás környezeti hatásainak csökkentése

NKP célkitűzés:

- A vásárlói tudatosság szintjének emelése, a fenntartható életmód és fogyasztás iránti igény növelése, a fenntartható fogyasztói szokások térnyerésének ösztönzése.
- A fenntartható életmódra és fogyasztásra való áttérés lehetőségeinek megteremtése.
- Környezetbarát termékek és szolgáltatások népszerűsítése.

A TRE eszközeivel a fogyasztási szokások alakulása érdemben nem befolyásolható.

12. Energiatakarékosság és –hatékonyság javítása, megújulóenergia-hasznosítás növelése

NKP célkitűzés:

- Az energiafelhasználás hatékonyságának növelése, a takarékos energiahasználat elterjesztése.
- 2030-ig a megújuló energiaforrás részarányának minimum 21%-ra történő növelése a környezeti szempontok figyelembevételével a bruttó végső energiafelhasználásban.

A megújuló energiaforrások nagyobb mértékű használatát ösztönzi a terv, mely igény és egyben követelmény is, amellyel a fenntartási költségek, s vele együtt a közhálózatról történő energiaellátási igény is csökkenthető. Az erőművek kialakítására alkalmas területek lehatárolását a terv tartalmazza.

13. Hulladékgazdálkodás

NKP célkitűzés:

- Hulladékképződés megelőzése, illetve csökkentése.
- Elkülönített hulladékgyűjtés fejlesztése (ideértve a gyűjtés és szállítás optimalizációját is) és a hasznosítás növelése (előnyben részesítve az újrahasználatot és az újrafeldolgozást).
- A nem hasznosítható hulladék megfelelő kezelése.

A fejlesztéssel érintett területeken keletkező hulladékok gyűjtése és kezelése bekapcsolható a települési hulladékgazdálkodási rendszerbe, ezáltal a megelőzés, a hasznosítás és ártalmatlanítás céljai elérhetők. A TRE eszközeivel érdemben nem befolyásolható a szelektív hulladékgyűjtés fejlesztése.

14. Az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentése, felkészülés az éghajlatváltozás hatásaira

NKP célkitűzés:

- A Párizsi Megállapodásban leírtakkal összefüggésben, továbbá az Éghajlat-változási Kormányközi Testület jelentését figyelembe véve Magyarország 2050-re nettó zero ÜHG kibocsátásra, azaz „klímasemlegességre” törekszik. Végső cél a hazai ÜHG-kibocsátás 95%-kal történő csökkentése az 1990-es kibocsátási értékhez képest. Folyamatosan, azaz 2030-ra 40%-os, 2040-re 65%-os kibocsátás csökkentés.
- Az ózonkárosító anyagok felhasználásának teljes visszaszorítása; a termékekben, berendezésekben lévő ózonkárosító anyagok légkörbe jutásának megakadályozása: a fluorozott szénhidrogének (HFC-k) mennyiségének 79%-kal való csökkentése 2015-2030 között.
- LULUCF szektor éves nyelését stabilan legalább 4,5-5 millió t CO₂e fölött kell tartani 2050-ig.
- A klímaváltozáshoz való sikeres alkalmazkodás megvalósítása a nemzeti (természeti, humán, társadalmi és gazdasági) erőforrások készleteinek és minőségének megóvása érdekében.
- Az éghajlatváltozással kapcsolatos ismeretek bővítése, a megelőzési és alkalmazkodási intézkedésekkel kapcsolatos tájékozottság növelése.
- A klímaváltozásból fakadó valamennyi hazánkban fellépő emberi megbetegedés számba vétele, jellemzőik feltárása, valamint az érintettek teljes körének elérése a megelőző intézkedésekkel.
- A védekezésben a megelőzés szerepének fokozatos növelése a beavatkozás (mentés, betegellátás, rehabilitáció) súlyához képest.

A terv közműfejlesztési javaslat fejezetében javaslatokat fogalmaz meg az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás érdekében javasolható közművek alkalmazására. Szintén elvárásként fogalmazódik meg a tervben új gazdasági létesítmény megtelepedésének engedélyezésekor az elérhető legjobb technológia megkövetelése, ezáltal a károsanyag kibocsátás minimalizálása.

15. Az agrárgazdaság környezeti aspektusai

NKP célkitűzés:

- A mezőgazdasági eredetű környezetterhelés csökkentése.
- A természet- és környezetkímélő gazdálkodási módok elterjesztése.
- a természet- és környezetkímélő gazdálkodási módok elterjesztése

A terv a természeti értékek védelmét szolgáló területfelhasználásra tesz javaslatot a mezőgazdasági hasznosítással és erdőgazdálkodással érintett területeken, külön feltüntetve a tervben az agrártámogatási programban szereplő magas természeti érzékenységgű területeket (MTÉT), ugyanakkor a TRE eszközeivel érdemben nem befolyásolható a természet- és környezetkímélő gazdálkodási módok elterjesztése.

16. Az erdőgazdálkodás környezeti aspektusai

NKP célkitűzés:

- az erdőterületek kiterjedésének növelése, (elsősorban az éghajlatváltozás nyomán megváltozó termőhelyi adottságokhoz alkalmazkodni tudó állományokkal, őshonos fajokkal).

- Az erdők ökológiai, biodiverzitási értékének növelése.

A településrendezési eszközök az erdőtervezett erdőterületeket, valamint a hatályos TRE elhatározásait és a település fejlesztési elképzeléseit figyelembe véve határolták le az erdőterületeket.

17. Az ásványkincsekkel való gazdálkodás környezeti szempontjai

NKP célkitűzés:

- Az ásványi nyersanyagok kitermelése és hasznosítása során a környezetterhelés csökkentése és a környezeti károk megelőzése. A korábban keletkezett környezeti igénybevételek megszüntetése.

A bányatelkek, illetve bányászati érdekeltségű területek a kapott adatszolgáltatás alapján pontosításra kerültek a TRE-ben.

18. Közlekedés és környezet

NKP célkitűzés:

- A közlekedési és szállítási eredetű környezetterhelés csökkentése.
- A közösségi közlekedés igénybevételi részarányát érintő romlási folyamatok mérséklése, lehetőség szerint megállítása.
- A közlekedési-szállítási igények csökkentése.
- A nagyfolyami hajózás és kikötőfejlesztések esetén a környezet- és természetvédelmi szempontok maximális érvényesítése.
- Az egyéni, nem motorizált közlekedési formák elősegítése, fejlesztése

A közlekedési-szállítási igények jelentős növekedését eredményező új területhasználat nem került kijelölésre a tervben.

A TRE a területi tervekkel összhangban tartalmazza a kerékpárút-hálózat fejlesztését.

19. Turizmus - ökoturizmus

NKP célkitűzés:

- Magas minőségű, élményalapú, interaktív és autentikus ökoturisztikai szolgáltatás biztosítása, a turisztikai infrastruktúra fejlesztése a természetvédelmi szempontok sérelme nélkül (az ökológiai sokféleség, a környezeti állapot fenntartása).
- A természeti értékek bemutatása, a környezettudatos életmód iránti társadalmi felelősségvállalás, a természeti-kulturális értékek védelme, megőrzése iránti elkötelezettség tudatosítása, kialakítása, erősítése.
- A turizmus kedvezőtlen környezeti hatásainak csökkentése.

Új turisztikai létesítmény (ökoturisztikai park) kijelölését tartalmazza a terv a Városkert véderdőhöz kapcsolódóan („b” jelű változás). A rekreációs és oktatási célú fejlesztés a természetvédelmi szempontok sérelme nélkül megvalósítható.

4. stratégiai cél: A környezetbiztonság javítása

20. Kémiai biztonság

NKP célkitűzés:

- A vegyi anyagok egészségre, környezetre gyakorolt (együttes) hatásának megismerése.
- A vegyi anyagok által okozott káros hatások és veszélyek csökkentése a teljes életciklusukban.
- A sérülékeny lakossági csoportok (pl. gyermekek, terhes nők) magasabb szintű védelme a vegyi anyagok káros hatásaitól.
- Az ipar és a lakosság vegyi anyagokkal kapcsolatos mértéktartó, tudatos magatartásának kialakítása.

Elvárásaként fogalmazódik meg a tervben új gazdasági létesítmény megtelepedésének engedélyezésekor az elérhető legjobb technológia megkövetelése, ezáltal a károsanyag kibocsátás minimalizálása. A HÉSZ a településen csak nem zavaró hatású gazdasági létesítmény elhelyezésére ad lehetőséget.

21. Nukleáris biztonság, sugárvédelem és környezet

NKP célkitűzés:

- A lakosság sugárterhelésének csökkentése.
- A radioaktív, nagy aktivitású hulladékok és a kiégett üzemanyagok megfelelő kezelése.
- A nukleáris veszélyhelyzet korai felismerése, jelzése, riasztás és az aktuális és várható sugárzási helyzet elemzése, értékelése.
- A nukleáris veszélyekből eredő kockázatok csökkentése, a nukleáris veszélyhelyzetek elhárítására történő felkészülés és együttműködés.

A településen csak környezetkímélő iparág megtelepedésére van lehetőség. A terv vizsgálja a település nukleáris veszélyeztetettségi helyzetét. A nukleáris biztonság és előrejelzés országos hatáskörbe tartozó feladat, településrendezés szintjén nincs lehetőség.

22. Környezeti kármegelőzés és kárelhárítás

NKP célkitűzés:

- A környezeti károk megelőzése.
- A természeti és emberi eredetű veszélyekből eredő kockázatok csökkentése.
- A veszélyes, környezetbiztonsági kockázatot jelentő emberi tevékenységek biztonságának növelése.
- A bekövetkezett környezetkárosodás felszámolása, a következmények enyhítése, csökkentése, elhárítása, az eredeti állapot helyreállítása.
- A kárelhárításban, védekezésben érintett szervezetek működtetése, együttműködésének fejlesztése

A terv környezetvédelmi célkitűzései és települési környezet védelmére, közművesítettségi feltételekre vonatkozó javaslatai a környezeti kármegelőzést szolgálják.

4.1.1.2. Második Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia (II. NÉS) (2018-2030)

A Második Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia (II. NÉS) (2018-2030, kitékintéssel 2050-re) a 2018-2030 időszakra határozza meg Magyarország középtávú klímapolitikáját. Három fő cselekvési irányt határoz meg:

- Az energiafelhasználás, ill. az éghajlatváltozásért felelős gázok kibocsátásának csökkentése, növekedésük megelőzése,
- Az éghajlatváltozás hatásai elleni védekezés, a következményekhez való alkalmazkodás,
- Az éghajlatváltozás társadalmi tudatosítása, a klímatudatosság erősítése.

A következőkben II. NÉS azon céljaival összevetve értékeljük a TRE módosítás várható hatásait, melyek a településrendezés tárgykörét érintik.

1. *NÉS cél: Az energiafelhasználás, ill. az éghajlatváltozásért felelős gázok kibocsátásának csökkentése, növekedésük megelőzése*

A terv javaslatokat tartalmaz a településen a megújuló energiaforrások használati lehetőségeire a hagyományos fűtési módokkal szemben. A gazdasági területeken, intézményekben is az energiatakarékos megoldások alkalmazására, a megújuló energiaforrásokból származó energia nagyobb arányú felhasználására kell törekedni.

2. *NÉS cél: Az éghajlatváltozás hatásai elleni védekezés, a következményekhez való alkalmazkodás*

A terv az alternatív energiaforrások alkalmazását szorgalmazza. Az erdőknek, zöldfelületeknek a klímaváltozás hatásai csökkentésében betöltött szerepük segítése érdekében a terv egyrészt megtartja az erőterületeket és zöldterületeket, óvja a vízfelületeket és környezetüket, másrészt javaslatokat fogalmaz meg a település zöldfelületeinek fejlesztésére.

4.1.1.3. Nemzeti Tájstratégia (NTS) (2017-2026)

A Nemzeti Tájstratégiát (NTS) az 1128/2017. (III.20.) Kormányhatározattal fogadták el. Az NTS a tájat az Európai Táj Egyezményben foglaltaknak megfelelően értelmezi. Az NTS egyik alapfeladata a

társadalom figyelmének és felelősségérzetének felkeltése, hogy a hazai, illetve a határon átnyúló **tájak védelme, kezelése és tervezése** céljából az érdekeltek helyi, országos és nemzetközi szinten is együttműködjenek.

A stratégia kidolgozása során a települések teljes közigazgatási területét, beleértve a víztesteket is a táj részének tekintjük.

Az első Nemzeti Tájstratégia küldetése az Európa Tanács által az Európai Tájegyezményben¹ rögzített széleskörű feladat-meghatározás és a Tájegyezményben megfogalmazott elvek figyelembevételével az alábbi pontokban foglalható össze:

- Komplex holisztikus látásmód kialakítása és elfogadtatása a táj használatában, illetve a tájhasználatokkal érintettek körében.
- A tájat, mint az élővilág és benne az ember lételemét, a környezetminőség alapvető letéteményesét kell az ágazati politikák megalapozó szemléleti elemévé tenni és nem csak a szakágazati rendszerekben meghatározott kiemelt értékvédelmi szempontok alapján lehatárolt területeket és funkciókat kell védeni, megőrizni.
- Az ok-okozati következményeket feltárva a táj állapotát és a kiváltó hatásokat együtt kell kezelni, rámutatva tájhasználatból adódó felelősségvállalás szükségességére.

A stratégia a következő három *horizontális elvet* tartja szem előtt:

- Természeti erőforrások és kulturális örökség általános védelme
- Bölcs és takarékos területhasználat
- Éghajlatváltozás hatásának mérséklése, alkalmazkodás

Az NTS *átfogó célként* fogalmazza meg **a táji adottságokon alapuló felelős tájhasználatot**.

A stratégia *célrendszere* a következő három fő cél köré csoportosul:

- I. Táji adottságokon alapuló tájhasznosítás megalapozása
- II. Élhető táj — élhető település — bölcs tájhasznosítás
- III. A tájidentitás növelése

A településrendezési eszközök készítésénél a II. stratégiai cél, az *Élhető táj — élhető település — bölcs tájhasznosítás* alcéljai értékelhetőek. Az alábbiakban az új TRE e célhoz való illeszkedését vizsgáljuk.

1. NTS cél: Kompakt, klímabarát, értékőrző település

Az új TRE jelentősebb új beépítésre szánt terület kijelölést, belterület bővítést nem tartalmaz. A külterületi beépítésre szánt területek indokoltatlan terjeszkedésének elkerülése érdekében egyes korábban beépítésre szánt területbe sorolt területeket visszasorol beépítésre nem szánt területté (pl. Kincseskert visszasorolása hétvégi házas üdülőterületből kertes mezőgazdasági területbe, továbbá azoknak a külterületi majoroknak, melyek nem ekként hasznosítottak, visszasorolása a tényleges használat szerinti mezőgazdasági vagy erdőterületbe). A területfelhasználásban bekövetkező változások illeszkednek a város kialakult településszerkezetébe, kompakt, értékőrző várost eredményezve.

2. NTS cél: Tájba illesztett infrastruktúrák

A TRE a korábbi TRE-hez képest új közúthálózati elemeket, felszín feletti közművezetéseket nem jelöl ki. Változásként jelenik meg a Kisújszállás-Mezőtúr országos mellékút főúttá fejlesztése, összhangban a magasabb rendű tervek elhatározásaival. Túrkevéen az útfejlesztés részeként a jelenlegi nyomvonal megtartása, korszerűsítése tervezett.

3. NTS cél: Táji adottságokon alapuló termelési funkciók

A külterületi területhasználat és övezeti rendszer a tájhasználati hagyományokon alapul. A terv a táji adottságokhoz igazodva határolja le a mezőgazdasági területeken és az erdőterületeken belüli övezeteket.

¹ CET No.176 European Landscape Convention adopted by the Committee of Ministers of the Council of Europe on 19 July 2000 and opened for signature by its Member States in Florence on 20 October 2000

4. NTS cél: Táji adottságokon alapuló rekreációs funkciók

A település kedvező fekvését, táji adottságait kihasználva a közigazgatási területen több helyen található üdülési, rekreációs célú, szabadidős funkciójú területek (rekreációs terület, termálfürdő és strand, ökoturisztikai park, közjóléti erdő). A rekreációs célú fejlesztések a természetvédelmi szempontok sérelme nélkül megvalósíthatók.

5. NTS cél: Jobban működő szabályozási és védelmi funkciók

A terv tartalmazza a természetvédelmi lehatárolással és egyéb korlátozással érintett területeket, melyek a területhasználati és övezeti rendszer kialakításánál figyelembevételre kerültek. A tájhasználati, környezeti konfliktusok elkerülése érdekében egyes korábban kijelölt beépítésre szánt területek (ahol a jelenlegi és a terv távlatán belüli tervezett használat sem indokolta annak fenntartását) a hatékonyabb védelem biztosítása miatt visszasorolásra kerültek beépítésre nem szánt területbe.

A környezeti konfliktusok elkerülése érdekében a szükséges helyeken védelmi elemek (pl. beültetési kötelezettségű terület) kerültek meghatározásra.

4.1.2. Területrendezési tervek környezeti célkitűzéseinek való megfelelés igazolása

A területrendezési-településrendezési tervek tervhierarchiájának legmagasabb szintjén Magyarország és az egyes kiemelt térségeinek területrendezési terve áll, melyet az Országgyűlés a 2018. évi CXXXIX. törvénnyel (a továbbiakban: Trtv.) hagyott jóvá. A törvény Második része tartalmazza az (új) Országos Területrendezési Tervet (a továbbiakban: OTrT).

Az egyes megyék területrendezési tervei az OTrT figyelembevételével készülnek, megyei közgyűlési rendelettel kerülnek elfogadásra. A Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Közgyűlés az új OTrT-vel összhangban álló új területrendezési tervét 2020-ban fogadta el – Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Önkormányzat Közgyűlésének 3/2020. (V.13.) rendelete Jász-Nagykun-Szolnok Megye Területrendezési Tervéről.

A településrendezési eszközök kidolgozásánál a területi terveknek való megfelelés vizsgálatra került. **Az új TRE „5. A területrendezési tervekkel való összhang igazolása” fejezet részletesen bemutatja,** hogy a TRE elhatárolásai milyen módon vannak összhangban a Trtv. és MvM rendelet térségi övezetekre, valamint a JNSZM TrT egyedileg meghatározott megyei övezetekre vonatkozó előírásaival, valamint az országos és térségi jelentőségű műszaki infrastruktúra-hálózatok és a műszaki infrastruktúra egyedi építményeinek térbeli rendje miképp érvényesül.

A Trtv. 13 országos övezetet állapít meg, melyekből hétnek a Trtv. térképi mellékletben megadta a területi lehatárolását, a többi hat országos övezetet a területrendezésért felelős miniszter állapította meg a 9/2019. (VI. 14.) MvM rendeletben. Ezen kívül a Trtv. 4 megyei övezetet határoz meg, melyek szabályait a 9/2019. (VI. 14.) MvM rendelet, közülük 3 területi lehatárolását a megyei területrendezési terv tartalmazza. Az JNSZM TrT-ben további egyedi övezetek kerültek lehatárolásra és szabályozásra.

A területrendezési tervek térségi övezetei közül az alábbi térségi övezetek érintik Túrkeve közigazgatási területét:

országos övezetek

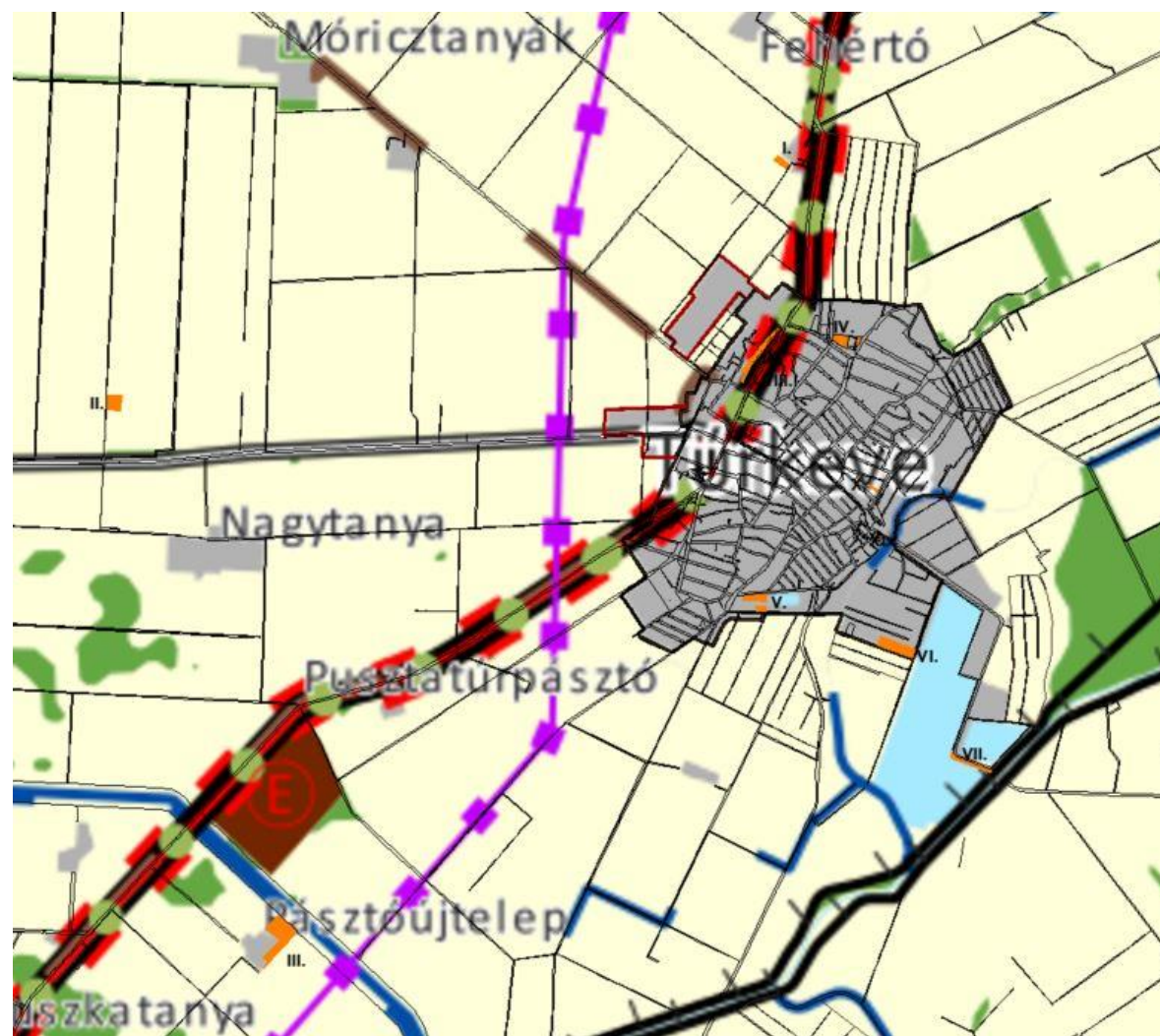
- Ökológiai hálózat magterületének övezete
- Ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezete
- Ökológiai hálózat pufferterületének övezete
- Kiváló termőhelyi adottságú szántók övezete
- Jó termőhelyi adottságú szántók övezete
- Erdők övezete
- Erdőtelepítésre javasolt terület övezete
- Tájképvédelmi terület övezete
- Vízminőség-védelmi terület övezete
- Nagyvízi meder övezete

megyei övezetek

- Ásványi nyersanyagvagyon övezete

- Rendszeresen belvízjárta terület övezete
- Tanyás területek övezete
- egyedileg meghatározott megyei övezetek
 - Térszervező városok övezete
 - Egyéb térszervező város

Új beépítésre szánt területek és a JNSZM TrT szerinti települési térség elhelyezkedése Túrkeve közigazgatási területén

JNSZM TrT

 JNSZM TrT szerinti települési térség

TRE

 belterület határa

 belterület tervezett bővítési területe

 újonnan kijelölt beépítésre szánt terület

Új beépítésre szánt terület 11 helyen került kijelölésre („I”-„XI” jelű változások). Egy („II” jelű változás) kivételével valamennyi a JNSZM TrT szerinti települési térségen belül vagy annak szomszédságában található. A külterületen szigetszerűen megjelenő „II” jelű változás meglévő gyűjtőállomás területe.

A TSKV 3. táblázatában mutatjuk be az egyes övezeteket érintő változással érintett területeket, valamint értékeljük a változásokat, az övezetre meghatározott védelmi célok/előírások teljesülése alapján.

TSKV 3. táblázat

Országos övezetek	Az övezetet érintő változással érintett terület jele	Változás értékelése az övezetre meghatározott célok/előírások teljesülése alapján
Ökológiai hálózat magterületének övezete	m	A terület a tényleges hasznosítást és a természetvédelmi érdekeltséget figyelembe véve visszasorolásra kerül mezőgazdasági (tárgazdálkodási mezőgazdasági) területbe különleges mezőgazdasági üzemi területből. Pozitív változás.
	15	Javasolt erdőtelepítés védett természeti terület települési viszonylatban átlagosnál gyengébb minőségű szántóterületén szántó. Pozitív változás.
	nem számozott („kényszerű”) változások a VÁLT-2 tervlap szerint	Területek átsorolása a tényleges használatnak megfelelően: gyepterületek tárgazdálkodási mezőgazdasági területbe sorolása, üzemtervezett erdők, erdő művelési ágú területek erdőterületbe sorolása. Pozitív változás.
Ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezete	--	
	nem számozott („kényszerű”) változások a VÁLT-2 tervlap szerint	Üzemtervezett erdők, erdő művelési ágú területek erdőterületbe sorolása, a jelenlegi mezőgazdasági terület besorolás helyett. Pozitív változás.
Ökológiai hálózat pufferterületének övezete	1	Tényleges használat szerinti besorolás, visszasorolás beépítésre szánt területből mezőgazdasági területbe. Pozitív változás.
	16	A terület jellegének megfelelő besorolás, átsorolás kertes mezőgazdasági területből tárgazdálkodási mezőgazdasági területbe. Semleges változás.
	nem számozott („kényszerű”) változások a VÁLT-2 tervlap szerint	Területek átsorolása a tényleges használatnak megfelelően: gyepterületek tárgazdálkodási mezőgazdasági területbe sorolása, üzemtervezett erdők, erdő művelési ágú területek erdőterületbe sorolása. Pozitív változás.
Kiváló termőhelyi adottságú szántók övezete	17 egy része, 18	Meglévő, művelésből kivont vízműterületek átsorolása vízgazdálkodási, illetve mezőgazdasági területből beépítésre nem szánt különleges közműterületbe, az OTÉK-nak megfelelően. Semleges változás.
	nem számozott („kényszerű”) változások a VÁLT-2 tervlap szerint	Üzemtervezett erdők, erdősávok erdőterületbe sorolása, a jelenlegi mezőgazdasági terület besorolás helyett. Pozitív változás.
Jó termőhelyi adottságú szántók övezete	II, D, 5	Meglévő más célú hasznosítású (gyűjtőállomás, közműterület repülőgépirányító), illetve folyamatban lévő TRE módosítás szerinti más célú hasznosításra tervezett terület (gazdasági terület) használati cél szerinti besorolása. Semleges változás.
	III	Meglévő mezőgazdasági üzemi terület tervezett bővítése, helyhez kötött beruházás. Méltányolható negatív változás.
	nem számozott („kényszerű”) változások a VÁLT-2 tervlap szerint	Üzemtervezett erdők, erdősávok erdőterületbe sorolása, a jelenlegi mezőgazdasági terület besorolás helyett. Pozitív változás.
Erdők övezete	nem számozott („kényszerű”) változások a VÁLT-2 tervlap szerint	Erdészeti adatszolgáltatás szerinti pontosítás, mezőgazdasági területből erdőterületbe sorolás. Pozitív változás.
Erdőtelepítésre javasolt terület övezete	nem számozott („kényszerű”) változások a VÁLT-2 tervlap szerint	Tényleges használat szerinti besorolás. Semleges változás.
Tájképvédelmi terület övezete	VII	Halastó üzemi területének pontosítása miatt kijelölt új beépítésre szánt terület, tényleges használat szerinti besorolás. Semleges változás.
	e, f, g, k, l, m, s egy része	Megszűnő területfelhasználás, illetve tényleges használatot figyelembe vevő besorolás, visszasorolások beépítésre szánt területből. Pozitív változás.

	14	Használati cél szerinti besorolás (beépítésre nem szánt különleges gyepmesteri telep). Semleges változás.
	15	Védett természeti területen tervezett erdő gyenge minőségű szántó művelési ágú területen. Pozitív változás.
	16 egy része	Kertes mezőgazdasági terület tájgazdálkodási mezőgazdasági területbe sorolása használatának, tájvédelmi szerepének megfelelően. Semleges változás.
	nem számozott („kényszerű”) változások a VÁLT-2 tervlap szerint	Területek átsorolása a tényleges használat és a természetvédelmi cél figyelembevételével: gyepterületek tájgazdálkodási mezőgazdasági területbe sorolása, üzemtervezett erdők, erdő művelési ágú területek erdőterületbe sorolása. Pozitív változás.
Vízminőség-védelmi terület övezete	1, m	A terület visszasorolása beépítésre szánt területből mezőgazdasági (tájgazdálkodási mezőgazdasági) területbe, a tényleges hasznosítást és a természetvédelmi érdekeltséget figyelembe véve. Pozitív változás.
	16	Kertes mezőgazdasági terület tájgazdálkodási mezőgazdasági területbe sorolása használatának, tájvédelmi szerepének megfelelően. Semleges változás.
	nem számozott („kényszerű”) változások a VÁLT-2 tervlap szerint	Üzemtervezett erdők, erdősávok erdőterületbe sorolása, a jelenlegi mezőgazdasági terület besorolás helyett. Pozitív változás.
Nagyvízi meder övezete	nem számozott („kényszerű”) változások a VÁLT-2 tervlap szerint	Területek átsorolása a tényleges használat és a természetvédelmi cél figyelembevételével: gyepterületek tájgazdálkodási mezőgazdasági területbe sorolása, üzemtervezett erdők, erdő művelési ágú területek erdőterületbe sorolása. Pozitív változás.
Megyei övezetek		
Ásványi nyersanyagvagyon övezete	teljes közigazgatási területet érintő övezet bányatelkeket érinti: II, 1, 15, 16, 17 és 18 egy része, valamint nem számozott változások	A szénhidrogén bányatelkek területén tervezett változtatások a szénhidrogén kitermelés lehetőségeit nem módosítják. Semleges hatás.
Rendszeresen belvízjárta terület övezete	nem számozott változás a VÁLT-2 tervlap szerint	Tervezett erdőterület visszasorolása mezőgazdasági területbe átlagosnál jobb minőségű szántóterületen, a tényleges használatot figyelembe véve. Semleges változás.
Tanyás területek övezete	a közigazgatási terület települési térségen kívüli területét érintő változások	A TRE változásai nem ellentétesek az övezetre meghatározott célkitűzésekkel, nem lehetetlenítik el a tájfenntartó tanyai gazdálkodás fennmaradását. A bejegyzett tanyák a Szabályozási terven feltüntetésre kerültek, új tanyák kialakítását a HÉSZ szabályozza. Pozitív változás.
Egyedileg meghatározott övezetek		
Egyéb térszervező város övezete	teljes közigazgatási területet érintő övezet	A TRE változásai nem ellentétesek az övezetre meghatározott célkitűzésekkel.

Az országos és térségi jelentőségű műszaki infrastruktúra-hálózatok és a műszaki infrastruktúra egyedi építményeinek tekintetében a települést érintő legfontosabb javaslat a 4202j-4631j. országos mellékutak főúttá történő fejlesztése [Kisújszállás (4. sz. főút) – Túrkeve – Mezőtúr – Szarvas – (44. sz. főút)]. Túrkevét a 4202j. úti szakasz érinti, a jelenlegi nyomvonal megtartása, korszerűsítése tervezett, mely így nincs jelentős hatással a tájhasználatra, településszerkezetre.

A megyei területrendezési tervben tervezett elemként jelenik meg a Nagykunsági főcsatorna mentén az 5-50 MW közötti névleges teljesítőképességű erőmű, mely időközben megvalósult.

4.2.A TRE MÓDOSÍTÁS RÉSZLETES ÉRTÉKELÉSE, A TRE MÓDOSÍTÁS MEGVALÓSULÁSA ESETÉN A KÖRNYEZETI KÖVETKEZMÉNYEK FELTÁRÁSA, ÉRTÉKELÉSE

4.2.1. Környezeti elemekre és rendszereikre gyakorolt hatások

4.2.1.1.1. Levegőre

A Túrkeve új TRE megvalósítása esetén a település levegőminőségére gyakorolt várható hatások az alábbiakban összegezhetők:

A 3.1. fejezetben bemutatásra kerültek a település levegőminőségét meghatározó főbb tényezők. A légszennyezőanyag-terheltségért elsősorban a közlekedés és a háztartási tüzelés, kisebb mértékben az ipari termelés a felelősek.

A Kisújszállási út főúttá fejlesztésével a forgalom kismértékű emelkedésével lehet számolni. Az út mentén olyan változás nem tervezett, mely a **közlekedésből** származó környezetterhelésre érzékeny lenne. A közlekedés légszennyező hatásainak mérséklésére az utak menti zöldfelület-fejlesztés, fásítás jelenthet megoldást, melyre a terv a Zöldfelületek fejlesztése c. munkarészben tesz javaslatot.

Kedvező módon a nagyobb kiterjedésű **gazdasági területek** összefüggő területet alkotva a város nyugati peremén találhatók, az országos közutakról közvetlenül megközelíthetők, átmenő forgalom így a belterületi lakóterületeket nem éri. Új gazdasági terület, egyéb jelentősebb levegőterheléssel járó fejlesztési terület nem került kijelölésre az új TRE-ben. A gazdasági területek, a vegyes területek, valamint a beépítésre szánt különleges mezőgazdasági üzemi területek esetében a biológiailag inaktív felületek ellensúlyozása miatt a HÉSZ a zöldfelülettel borított területek felén háromszintű növényzet alkalmazását írja elő.

A területhasználat változások közül levegő minőség tekintetében pozitív tervi módosítások a korábban kijelölt beépítésre szánt területek egy részének visszaminősítése beépítésre nem szánt területté.

A terv az alternatív energiaforrások alkalmazását szorgalmazza, szabályozva erőművek elhelyezésének lehetőségét. A terv közművesítési alátámasztó munkarésze javaslatokat tartalmaz a településen a megújuló energiaforrások használati lehetőségeire a hagyományos **fűtési módokkal** szemben. Az erdőknek, zöldfelületeknek a klímaváltozás hatásai csökkentésében betöltött szerepük segítése érdekében a terv egyrészt megtartja az erőterületeket és zöldterületeket, óvja a vízfelületeket és környezetüket, másrészt javaslatokat fogalmaz meg a település zöldfelületeinek fejlesztésére.

4.2.1.1.2. A talajra, a felszín alatti és a felszíni vizekre

A 3.2. fejezetben, illetve a megalapozó dokumentációban részletesen bemutatásra került a település talaj-, felszín alatti és felszíni vizeinek állapota.

Az új településrendezési terv a hatályoshoz képest kevés olyan változást tartalmaz, mely termőföld kivonásával jár, ugyanakkor több olyan változás is van, melyek eredményeképpen termőterületek, köztük átlagosnál jobb minőségű termőterületek maradhatnak művelés alatt.

Termőföld kivonásával járó új tervi elemek, új beépítésre szánt területek a III és VI jelű változással érintett területek. Az előbbi tervezett K-Mű terület, meglévő major bővítési területe, az utóbbi különleges beépítésre szánt rekreációs területbe visszasorolásra kerülő terület, mely módosításra a területen korábban kijelölt tervezett erdő más területen való elhelyezése miatt kerül sor. Mindkét terület szántó műveléssel hasznosított, jó minőségű termőföld. A tervezett változtatások termőföldvédelmi szempontból bár nem előnyösek, a módosítások jellege (helyhez kötött beruházás, korábbi területhasználatához igazodás) miatt méltányolhatók. A település területén további termőföld igénybevétel várható, ezek a területek azonban már a hatályos TRE-ben is más célú hasznosításra tervezettek (pl. gazdasági területnek korábban kijelölt, még igénybe nem vett területek).

A termőfölddel való takarékos gazdálkodást szolgálja, hogy azok a korábban beépítésre szánt területbe sorolt területek, melyeken sem a jelenlegi, sem a terv távlatán belüli tervezett használat nem indokolja a beépítésre szánt területbe sorolást, visszasorolásra kerülnek a használatuk szerinti – jellemzően mezőgazdasági vagy erdő – területbe (c, e, f, g, k, l, m, s jelű változások). Közülük „c” egyes részei, valamint az „l” és az „m” változással érintett termőterület települési viszonylatban átlagosnál jobb minőségűek.

A **felszíni és felszín alatti vizek** védelmének szempontját a terv figyelembe vette a környezeti és közmű feltételek meghatározásánál. A HÉSZ előírásokat tartalmaz a megfelelő szennyvíz- és hulladékkezelésre a felszíni és felszín alatti vizek szennyeződésének elkerülése érdekében.

A település területén ivóvízbázis és termálkút is üzemel. **A vízbázisok megfelelő természetes hidrogeológiai védelemmel rendelkeznek, így azok nem minősülnek sérülékenyek.**

A Túrkeve települési vízmű vízilétesítményei kijelölt védőidomának felszíni vetületét az A D, E betűjelű és az 5. számú módosítással érintett ingatlanok, a Túrkeve Gyógyfürdő Kht. városi strandfürdő vízbázisa kijelölt védőidomának felszíni vetületét az V., VI., X., XI. sorszámú; a B, C betűjelű; az a-i, k, o betűjelű; és a 13., 14. sorszámú módosítással érintett ingatlanok érintik. A kijelölt védőidomoknak felszíni metszete nincs, csak rétegbeli védőidoma, a tervezett módosítások így valószínűsíthetően nem fogják negatívan érinteni a felszín alatti vizeket.

4.2.1.1.3. Élővilág, természeti rendszerekre, biológiai sokféleségre

A város közigazgatási területén számos természetvédelmi szempontból értékes terület található. A természetvédelmi lehatárolások jellemzően a vízfolyásokhoz, holtágakhoz és a fennmaradt gyepterületekhez kapcsolódnak. A közigazgatási területen található táji, természetvédelmi lehatárolásokat a 3.4. fejezet részletesen bemutatja.

A természetvédelmi lehatárolással érintett területek az új adatszolgáltatás alapján a TRE-ben pontosításra kerültek. A külterületre meghatározott településszerkezet és övezeti rendszer a tájszerkezet és a tájjelleg védelmét szolgálja, igazodik a védendő természeti és táji értékek védelmi követelményeivel: az érintett erdőterületek védelmi erdőterületbe, a mezőgazdasági területek tájgazdálkodási mezőgazdasági területbe kerültek besorolásra.

A táji, természeti értékek veszélyeztetésével, élővilág megszűnésével járó fejlesztési terület nem került kijelölésre. Vannak módosítások, melyek szükségszerűek a területek funkcionak megfelelő besorolása miatt (pl. „VII” jelű változás, mely a halastó üzemi területe). A többi változás a terület kis mérete, illetve a változás jellege (jelenlegi használat szerinti - tényleges változást nem jelentő - besorolás) miatt kedvezőtlen hatást nem jelent, többségük a természetvédelmi célok érvényesülését szolgálja (pl. erdőterületek erdőterület területfelhasználásba sorolása, a természetvédelmi érdekeltsgű mezőgazdasági területek tájgazdálkodási mezőgazdasági területbe sorolása). Jelentősebb funkcionális jellegű változást a Nemzeti Park területén belül tervezett erdőterület jelent, mely települési viszonylatban átlagosnál gyengébb minőségű szántóterületen került kijelölésre („15” jelű változás).

Azok a korábban kijelölt beépítésre szánt területek, ahol sem a jelenlegi, sem a terv távlatán belüli tervezett használat nem indokolja beépítésre szánt terület fenntartását, a hatékonyabb védelem biztosítása miatt visszasorolásra kerültek beépítésre nem szánt területbe (pl. „l”, „m” jelű változások).

4.2.1.2. Tájra, táj- és településképre

A JNSZM TrT-ben a tájképvédelmi szempontból értékes, védendő területek a „Tájképvédelmi terület” övezetbe tartoznak. Túrkeve közigazgatási területén a vízfolyások és holtágaik által átszőtt területek, valamint a kiterjedt gyepterületek tartoznak a JNSZM TrT-ben lehatárolt tájképvédelmi terület övezetbe. A TRE-ben a tájképvédelmi terület a Trtv. övezeti tervlapja és a Nemzeti Park Igazgatóság adatszolgáltatását figyelembe véve került lehatárolásra.

Az MVM rendelet előírásai szerint a „tájképvédelmi övezet” területén „a tájképi egység, a hagyományos tájhasználat fennmaradása, valamint a tájba illesztés biztosításának” nevesített eszközei:

- a TRE-ben a területfelhasználás és a HÉSZ egyedi szabályai,
- településképi rendelet.

A vonatkozó jogszabályok meghatározzák, hogy mi szabályozható a HÉSZ-ben és mi a TKR-ben.

Az új HÉSZ a III. fejezetében tartalmaz fenti területekre tájképvédelemre vonatkozó előírásokat:

- szélörrmű, naperörmű – kivéve a korábban már arra kijelölt területeket - nem helyezhető el, a saját energiaszükséglet kielégítését szolgáló, háztartási méretű kiserőművek kivételével,
- bányászati tevékenységet a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó szabályok szerint lehet folytatni,
- a közlekedési, elektronikus hírközlési és energetikai infrastruktúra-hálózatokat a tájképi egység megőrzését és a hagyományos tájhasználat fennmaradását nem veszélyeztető műszaki megoldások alkalmazásával kell megvalósítani.

Az új településrendezési eszközök az értékes táji környezetnek, tájképvédelmi szempontból értékes területek jellegének a megóvását szem előtt tartják, a védendő táji, településképi elemeket a terv lehatárolja, a területfelhasználás rendje úgy lett kialakítva, hogy az a táji értékek megőrzését biztosítsa.

A tájképvédelmi érdekekkel nem összeegyeztethető területfelhasználás újonnan a tájképvédelmi övezettel érintett területen nem került kijelölésre. A változások nagy része a tényleges használat szerinti besorolást célozza. Egyes tervi elemek („e”, „f”, „g”, „k”, „l”, „m” jellel jelölt változások) kevésbé intenzív területfelhasználásba kerültek besorolásra, mely pozitív változás a tájképre nézve, a tájjelleg védelmét szolgálja.

4.2.1.2.1. Épített örökség védelmére

Túrkevén számos épített örökségi érték található. Az új településrendezési terv az épített örökségi elemeket számba veszi, az örökségvédelmi lehatárolásokat a hatályos tervhez képest pontosítja, aktualizálja, az időközben elfogadott TKR-nek megfelelően. A TAK lehatárolta a belterületen a településképi szempontból eltérő karakterű településrészeket, a TKR pedig rögzítette a településképi szempontból meghatározó területeket, valamint a területi védelem és egyedi védelem alá tartozó területeket, értékeket.

A központi belterületen, ahol a területi védelemmel lehatárolt területek és az örökségvédelmi értékek nagy része található, a meglévő garázssor külön területfelhasználási egységbe sorolása („C” jelű változás) kivételével nem hoz változást az új terv, így a település védett szerkezetére, utcaképére nincs hatással a terv. A műemléki védettség alatt álló épületek telkét, valamint műemléki környezetét módosítás nem érinti. Helyi egyedi védelem alatt álló vagy helyi védelemre javasolt értékek közül változással csak az izraelita temető érintett („n” jelű változás), mely beépítésre nem szánt különleges kegyeleti park területfelhasználásba kerül a jelenlegi kertvárosias lakóterület besorolás helyett, így a módosítás pozitív irányú, az örökségvédelmi érték megőrzését szolgálja.

A település közigazgatási területén nyilvántartott vagy nyilvántartásba vétel alatt álló régészeti lelőhelyek közül többet is érint változtatási szándék, melyek többnyire a kevésbé intenzív területhasználat irányába mutatnak, illetve a tényleges használat szerinti besorolást célozzák („l”, „m”, „1”, „16” jelű változások), negatív hatást e módosítások a lelőhelyekre nézve nem jelentenek.

4.2.1.1. Klímára

Az erdőknek, zöldfelületeknek a klímaváltozás hatásai csökkentésében betöltött szerepük segítése érdekében a terv egyrészt kiemelt figyelmet fordít a meglévő erdők megtartására, erdőterületbe sorolja nemcsak az üzemtervezett, de az ezen kívüli erdő művelési ágban nyilvántartott, illetve természetbeni állapotát tekintve beerdősült területeket is. A tervezett erdőket felülvizsgálja, a korábbi megyei terv szerinti tervezett erdők helyett új tervezett erdő kijelölésre tesz javaslatot. A terv megtartja, illetve más területfelhasználásból zöldterületbe átsorolja a meglévő zöldterületeket, továbbá javaslatokat fogalmaz meg a település zöldfelületeinek fejlesztésére.

A kedvező mikro- és mezoklíma megtartását/kialakulását támogatja a vízfolyások és az azokat kísérő növényzav védelmét célzó területfelhasználási rend.

A terv az alternatív energiaforrások alkalmazását szorgalmazza.

A klímaváltozás hatásai elleni védekezés szempontjából kedvezőtlen változást a terv nem tartalmaz. A biológiailag aktív felületek védelme érdekében kedvező, hogy azok a korábban kijelölt beépítésre szánt területek, melyeken sem a jelenlegi, sem a terv távlatában nem indokolt a beépítésre szánt jelleg megtartása, a terv visszasorolja beépítésre nem szánt területté (pl. Kincseskert tervezett üdülőterületének visszasorolása kertes mezőgazdasági területbe).

4.2.1.1. Lakosságra, emberek egészségi állapotára

Az új településrendezési eszközök a település értékeinek védelmét szem előtt tartják mind környezeti, mind természetvédelmi, mind táji, mind örökségvédelmi szempontból. A területfelhasználás rendje, a beépítés jellege és intenzitása egy kedvező, egészséges, kellemes lakókörnyezet biztosítására irányulnak, mely a lakóközösség komfortját, harmóniáját szolgálja.

Az egészséges lakókörnyezet kialakulását, megőrzését szolgálja a zöldfelületi elemek - az erdők, fasorok, zöldterületek védelme. A zöldterületek hatékonyabb védelmét biztosítja, hogy a korábban más területfelhasználásba sorolt zöldterületi jelleggel bíró területek átsorolásra kerülnek zöldterületbe. Az új TRE-ben új zöldterületek is lehatárolásra kerültek a város északi részén („6”, „7-9” jelű változások). A kijelölt zöldterületek a pihenés, sportolás, játék, mellett a kedvező, egészséges mikroklíma kialakításával szolgálják a lakosság jólétét.

Negatív változásként jelentkezik a város nyugati részén az Ipari Park területének intenzívebb beépítést lehetővé tevő területfelhasználásba, illetve építési övezetbe sorolása. A környezeti konfliktusok mérséklését, illetve kialakulásának elkerülését szolgálja a lakóterületek és a gazdasági terület között ún. „beültetési kötelezettségű terület” lehatárolása, melynek megvalósulását az építési tevékenységekhez kapcsolódóan meg kell követelni. A gazdasági terület funkciójában nem változik, így környezetszennyező, jelentős zavaró hatású létesítmények, tevékenységek megjelenésével nem kell számolni. A beépítési lehetőségek kihasználásával ugyan nőhet a levegő terhelése, a keletkező szennyvíz, valamint a hulladékok mennyisége. A vonatkozó környezeti és közmű feltételek betartása esetén azonban a tervezett fejlesztések megvalósulása a környezetre káros hatást nem gyakorolhat. A fejlesztésre, vagy funkcióváltásra javasolt beépítésre szánt területeken a teljes közműellátás biztosítása megoldható, a területek bekapcsolhatók a szervezett hulladékelszállítási rendszerbe.

Az emberi egészséget, lakókörnyezetet kedvezőtlenül befolyásoló elemet nem tartalmaz a terv.

4.2.2. Közvetett hatások, környezeti konfliktusok

A tervezett változtatások a már kialakult településszerkezetbe illeszkednek, összhangban állnak a magasabb rendű területrendezési tervek területfejlesztési elképzeléseivel.

Az új TRE jelentősebb fejlesztési területet, újabb területfoglalással járó lakó- vagy gazdasági terület kijelölést nem tartalmaz, az optimális területfelhasználás, a természeti erőforrásokkal való takarékos gazdálkodás jellemzi.

Kedvező, hogy a korábban kijelölt beépítésre szánt területeket felülvizsgálta a terv, azok a területek melyek jelenlegi használata és a terv távlatában várható hasznosítása nem indokolja a beépítésre szánt terület kijelölést, visszasorolásra kerültek beépítésre nem szánt területbe.

A tervezett módosítások nem gyengítik a helyi társadalmi-kulturális, gazdasági-gazdálkodási hagyományokat. A Túrkeve számára jelentős megélhetési forrást jelentő mezőgazdaság fenntartható használatát a működő mezőgazdasági üzemi területek, majorok fenntartásával, fejlesztési lehetőségeik biztosításával, a tanyák szabályozásával biztosítja.

A gyalogos-kerékpáros közlekedési kapcsolatok fejlesztése a környezettudatos, környezetbarát magatartás, életmód elősegítését szolgálják.

4.3.A KÖRNYEZETI KÖVETKEZMÉNYEK ALAPJÁN A TERV ÉRTÉKELÉSE, A TERVI ELEMELÉK RÉSZLETES ÉRTÉKELÉSÉBŐL LEVONT KÖVETKEZTETÉSEK

Jelen fejezetben az eddigi fejezetek alapján összefoglalva értékeljük az új TRE környezetre jelentősebb hatást gyakorló tervi elemeit, valamint e módosítások megvalósítása esetén várható környezetet érő hatásokat (környezeti elemekre, rendszerekre, Natura 2000 területekre, emberi egészségre, társadalmi-gazdasági helyzetre gyakorolt hatások). A környezetre hatást gyakorló tervi elemeket a hatályos tervi állapothoz viszonyítva értékeljük, egyes fejlesztéseknél azonban - ahol az indokoltnak látszott - zárójelben feltüntettük a terület jelenlegi (természetbeni) állapotához viszonyított várható környezeti hatásokat is.

Jelmagyarázat:

- ++ Erős kapcsolat, hozzájárul a környezeti elem védelméhez
- + Csak részben járul hozzá a környezeti elem védelméhez
- 0 Semleges, jelentősebb környezeti hatást nem okoz
- Negatív hatást gyakorol a környezeti elemre
- ! Bizonytalan megítélésű, vagy további intézkedést/intézkedés betartását igényli
- NÉ nem érinti

TSKV 4. táblázat

A környezetre jelentősebb hatást gyakorló tervi elemek	Levegőre	Földre	Vízre	Élővilágra, természeti rendszerekre	Natura 2000 területek állapotára	Klimára	Épített örökségre	Települési környezetre	Emberekre	Összegzés
Új beépítésre szánt területek										
K-Mű területbe sorolás Má helyett (I)	0	0	0	0	NÉ	0	NÉ	0	0	A terület a mellette lévő mezőgazdasági üzemi területtel kapcsolódik, művelésből kivont terület meglévő létesítményekkel. Az átsorolás érdemi változást nem jelent. Védett, sérülékeny területet nem érint.
K-Km területbe sorolás Má helyett (II)	0	0	0	0	NÉ	0	NÉ	0	0	Meglévő kút- és gyűjtőállomás területe. Védett, sérülékeny területet nem érint. Az átsorolás érdemi változást nem jelent.
K-Mű terület bővítése (III)	—	—	!	0	NÉ	0	NÉ	0	0	A létesítmény/kapacitás bővítés a táj/környezet terhelésének növekedésével, jó minőségű, öntözésre alkalmas termőföld igénybevitelével jár, védett, sérülékeny területet azonban nem érint. Helyhez kötött beruházként méltányolható változás.
Vt területbe sorolás Ee helyett (IV)	—	—	—	—	NÉ	—	NÉ	+	+	Vegyes terület kijelölés, tervezett alközponti funkció az északi városrészben. A tervezett erdővel szemben intenzív, terhelő

A környezetre jelentősebb hatást gyakorló tervi elemek	Levegőre	Földre	Vízre	Élővilágra, természeti rendszerre	Natura 2000 területek állapotára	Klimára	Épített örökségre	Települési környezetre	Emberekre	Összegzés
										területhasználat, melyet ellensúlyoznak a környezetében kijelölt jelentős kiterjedésű zöldfelületi elemek.
Lke területbe sorolás Z helyett (V)	— /0	— /0	— /0	— /0	NÉ	— /0	NÉ	+	+	A zöldterületi besorolással szemben intenzívebb környezeti igénybevétel, azonban kis területi kiterjedése miatt nem jelent jelentős környezetterhelést. A terepalakítás, vízrendezés odafigyelést igényel.
K-Rek területbe sorolás Ev helyett (VI)	0	0	0	0	NÉ	0	NÉ	0	0	Tervezett védő erdő területének pontosítása miatt átsorolásra kerülő terület, összességében lényegi változást nem jelent.
K-Mű területbe sorolás V helyett (VII)	0	0	0	0	NÉ	0	NÉ	0	0	A halastó meglévő üzemi területe helyének pontosítása, érdemi változást nem jelent.
Gá és Lke területbe sorolás Ev helyett, beültetési kötelezettségű terület egyidejű kijelölésével (VIII-IX)	0	0	0	0	NÉ	0	NÉ	+	+	A Szabályozási terv és a Településszerkezeti terv összhangjának megteremtése. Hatékonyabb szabályozási eszköz alkalmazása a védő zöld sáv megvalósítására.
Vt területbe sorolás Z helyett (X)	— /0	— /0	— /0	— /0	NÉ	— /0	NÉ	0	0	Zöldterület kismértékű csökkenésével járó változás.
Vt területbe sorolás KÖu helyett (XI)	0	0	0	0	NÉ	0	NÉ	—	—	Tényleges használatához igazítás, elépített, korábbi terv szerint közterületnek szánt terület.
Funkcióváltással érintett beépítésre szánt területek										
Vt területbe sorolás K-t helyett (A)	— /0	0	0	— /0	NÉ	— /0	NÉ	0	0	Tényleges használatához igazítás, érdemi változást nem jelent.
K-G területbe sorolás K- eü és Vk helyett (B,C)	0	0	0	0	NÉ	0	NÉ	0	0	Meglévő garázsok külön területhasználatba sorolása, tényleges változást nem jelent.
Gipe területbe sorolás Gksz helyett (D)	0	0	0	0	NÉ	0	NÉ	0	0	SMR tervezett bővítési területe. Kis területi kiterjedésű, környezetterhelés vonatkozásában lényegi változást nem jelent.
Gá területbe sorolás Gip helyett (E)	0	0	0	0	NÉ	0	NÉ	+	!	Funkciójában nem változik, de további 10 % beépítési lehetőséget jelent, mely kis

A környezetre jelentősebb hatást gyakorló tervi elemek	Levegőre	Földre	Vízre	Élővilágra, természeti rendszerekre	Natura 2000 területek állapotára	Klimára	Épített örökségre	Települési környezetre	Emberekre	Összegzés
										mértékű terhelés növekedést okoz. A környezeti konfliktusok elkerülése érdekében a lakóterület határán kijelölt védő zöld sáv megvalósítása odafigyelést igényel.
Jelentősebb funkcióváltással járó új beépítésre nem szánt területek										
Kb-Öp terület K-eü helyett (b)	+	+	+	+	NÉ	+	NÉ	+	+	Rekreációs, turisztikai lehetőségek bővítése, jelentős ökológiai és kondicionáló felület.
Kb-Bv terület K-rek helyett (h)	+	+	++	++	NÉ	+	NÉ	+	+	Vízminőség javítását, ökológiai felületek növelését célzó fejlesztés.
Kb-Gyt terület Má helyett (14)	0	0	0	0	NÉ	0	NÉ	0	0	Tényleges használathoz igazítás, beépítésre nem szánt területként érdemi változást, jelentős terhelést nem jelent.
Kb-Motocross területbe sorolás Má és Ee helyett (1-3)	— /0	— /0	— /0	— /0	NÉ	— /0	NÉ	0	0	Meglévő környezetterhelő területhasznosítás szabályozott keretbe foglalása.
új Zkp terület (u, 6-9)	+	+	+	+	NÉ	+	NÉ	+	++	Rekreációs lehetőségek bővítése, jelentős ökológiai és kondicionáló felület. Pozitív változás a településrész és a város egésze szempontjából.
Zkk területbe sorolás esőkert funkcióval Gksz és Ev helyett (q, 11)	+	+	++	+	NÉ	+	NÉ	+	+	Környezeti adottságokhoz alkalmazkodó területhasználat, vízgazdálkodási, klímavédelmi szempontból előnyös változás.
Ev terület Mko helyett (tervezett erdő) (15)	+	+	+	++	+	+	NÉ	+	+	Táji, környezeti adottságokhoz igazodó tájhasználat, biológiailag aktív felületek növelése, ökológiai, klímavédelmi szempontból kedvező változás.

4.3.1. Azon környezeti jellemzők, környezeti rendszerek azonosítása, amelyekre jelentős hatással vannak a tervi elemek

Az új településrendezési eszközökben megfogalmazott változtatási szándékok a terv elhatározásainak megvalósulása esetén jelentős mértékben nem módosítják a város környezeti állapotát a hatályos tervhez képest.

Kisebb negatív változás érheti a környezeti elemek és rendszereik tekintetében a levegőt, földet és a klímát újabb területek beépítésre szánt területbe vonása és beépítése következtében. Ezt bőven

ellensúlyozzák a tervben szereplő visszaminősítések és zöldfelületi fejlesztések, így összességében nézve nem kell egyik környezeti elem tekintetében sem negatív hatással számolni a hatályos tervben foglaltakhoz képest. Az élővilágra, természeti rendszerekre, épített örökségre a változások nincsenek negatív hatással, mert értékes, védett vagy védelemre érdemes területet, értéket nem érintenek, illetve nem veszélyeztetnek. A vizekre, épített környezetre, tájképre gyakorolt negatív hatások a vonatkozó környezeti, közmű- táj- és településképi feltételek betartása esetén kiküszöbölhetők.

4.3.2. Azon fejlesztések, tervi elemek azonosítása, amelyek környezeti szempontból negatív hatást gyakorolnak, és annak csökkentése valamilyen intézkedést igényel

Az új TRE elhatározásai közül

pozitív változásként tekinthetünk

- a beépítésre szánt területek felülvizsgálatára, egyes területeknek beépítésre nem szánt területté történő visszatorlasztására, vagy kevésbé intenzív beépítést biztosító szabályozásának kialakítására
- a természetvédelmi lehatárolások pontosítására és a területfelhasználás rendjének a védelem igényeihez való igazítására
- a zöldterületek növelésére
- a területfelhasználás pontosítására, a tényleges használatot tükröző, illetve az adatszolgáltatások szerinti besorolásokra

érzékenysége okán fokozott odafigyelést/további intézkedést igénylő tervi elemek:

- az északi városrészben tervezett vegyes terület kialakítása során a településképi szempontok érvényesítése,
- a teljes közművel el nem látható területeken, a külterületi beépítésre szánt területeken a szennyvízkezelés megfelelő biztosítása,
- a lakóterületekkel közvetlenül határos gazdasági területeknek a funkcionális elválasztása, a környezeti/területhasználati konfliktusok elkerülése érdekében,
- a zöldterületek kialakításánál a területek adottságainak – különösen a vizenyős területeken – figyelembevétele
- a védett természeti területen tervezett erdő természetvédelmi célokkal összhangban történő kialakítása

5. A HATÁSOK ELKERÜLÉSÉRE VAGY CSÖKKENTÉSÉRE VONATKOZÓ, A TERVBEN SZEREPLŐ INTÉZKEDÉSEK HATÉKONYSÁGÁNAK ÉRTÉKELÉSE, JAVASLATOK EGYÉB SZÜKSÉGES INTÉZKEDÉSEKRE

A tervben foglalt javaslatok, az építés feltételeként meghatározott szabályok a negatív környezeti hatások csökkentését célozzák, segítenek abban, hogy jelentős közvetlen, vagy közvetett negatív környezeti hatás, környezetkárosodás ne következzen be. A vonatkozó jogszabályok és a HÉSZ előírásainak betartása, a terv alátámasztó munkarészeiben megfogalmazásra kerülő, a környezetminőség megőrzését, javítását célzó javaslatok, feltételek figyelembevétele esetén a terv megvalósulása a környezetminőség jelentős romlásához, a környezeti elemek jelentős károsodásához nem vezethet.

Ezek közül az alábbiak emelendők ki:

- szigorú közműfeltételek meghatározása a beépítésre szánt területeken, hogy szennyvizek a talajba és a felszíni és felszín alatti vizekbe ne kerüljenek;
- épületek, építmények elhelyezése esetén a táji, természeti értékek megőrzésének biztosítása, új építmények a természeti értékek károsítása, sérelme nélkül, a természetvédelmi célokkal összhangban létesíthetők a természetvédelmi, tájvédelmi szempontból értékes területeken;

- a zöldfelületek mennyiségi és minőségi fejlesztését biztosító szabályok (minimális zöldfelületi arány, többszintű növényzet arányának meghatározása a vegyes, gazdasági és mezőgazdasági üzemi terület építési övezeteiben, útmenti fásításra vonatkozó szabályok, a gazdasági területek telekhatára mentén előírt kötelező növénytelepítés stb.);
- a HÉSZ-ben sajnos nem előírható, de a TRE Alátámasztó javaslatai felhívják a figyelmet a zöldfelületek „szakszerű kialakításának” fontosságára. Egyes zöldfelületi elemek (pl. új kialakítású zöldterületek) javaslatot tesz a kerttervezés során tájépítész szakember bevonására annak érdekében, hogy a terület adottságaihoz legjobban illeszkedő növényzet kerülhessen telepítésre.

A környezeti értékelés során kirajzolódtak azon tervi elemek, melyek környezetre gyakorolt negatív hatása **további, a tervbe beépítendő elemmel** mérsékelhető, illetve kiküszöbölhető. A szakági tervezői javaslatok beépültek a tervbe, különösen az alábbiak említhetők:

- a természetvédelmi lehatárolások ismeretében a területfelhasználás rendjének a természet- és tájvédelem igényeihez való jobb igazítása, egyes korábban kijelölt fejlesztési területek visszasorolása beépítésre nem szánt területbe (pl. mezőgazdasági üzemi területek felülvizsgálata, egy részének visszasorolása mezőgazdasági területbe);
- további védelmi zöldfelületi elemek beépítése a szabályozási tervbe, a területhasználati, környezeti konfliktusok elkerülése érdekében; pl. a város ÉNy-i részén a gazdasági terület és lakóterület határán kötelező beültetéssel érintett terület pontosítása;
- a teljes közművel el nem látható területeken, a külterületi beépítésre szánt területeken a szennyvízkezelés megfelelő biztosítása (átmeneti szabályok beépítése a HÉSZ-be);
- a zöldterületi funkciójú területek, jelentősebb városi zöldfelületek hatékonyabb védelmének biztosítása miatt a zöldterületek hatékonyabb megőrzését szolgáló területhasználat, szabályozás meghatározása.

6. JAVASLAT OLYAN KÖRNYEZETI SZEMPONTÚ INTÉZKEDÉSEKRE, SZEMPONTOKRA, MELYEKET A TERV ÁLTAL BEFOLYÁSOLT MÁS TERVBEN FIGYELEMBE KELL VENNI

További intézkedések, amelyek nem a településrendezési eszközök során, hanem a létesítmények megvalósítása, illetve üzemeltetése során érvényesíthetők a környezetterhelések minimalizálása, a környezetszennyezések, káros környezeti hatások kiküszöbölése érdekében:

- az építési engedélyezés, valamint a megvalósítás során a HÉSZ-ben és az országos jogszabályokban előírt környezeti és zöldfelületi feltételek betartásának, a kötelező növénytelepítések megvalósításának ellenőrzése,
- a zöldfelületek szakszerű - a tájképi, ökológiai szempontokat is figyelembe vevő – kialakításának megkövetelése,
- a településképvédelmi rendeletben meghatározásra került építészeti követelmények betartása, a megfelelő építészeti minőség érvényre juttatása érdekében,
- a gazdasági, ipari létesítmények engedélyezése során az elérhető legjobb technológia, mint követelmény érvényesítése,
- a megújuló energiahordozók alkalmazása, a klímabarát építészeti megoldások - pl. zöldhomlokzatok, az árnyékoló, fényvisszaverő felületek alkalmazása, a csapadékvíz talajba szivárgását, elpárolgást lehetővé tevő vízáteresztő felületek használata, ahol a környezetvédelmi elvárások lehetővé teszik - ösztönzése az engedélyezés során.

7. MONITORING JAVASLAT-ÉRTÉKELÉS, A TERV MEGVALÓSULÁSA KÖVETKEZTÉBEN FELLÉPŐ KÖRNYEZETI HATÁSOKRA VONATKOZÓ MONITOROZÁSI JAVASLATOK

A monitorozás célja a környezeti elemek és rendszereik állapotában történő időbeni változások kimutatása. A monitorozásra településrendezési terv esetében a tervek felülvizsgálatakor nyílik lehetőség. Az állapotváltozások kimutatásához, a környezeti hatások számszerű, pontos meghatározásához a településrendezési terv készítésekor kevés adat állt rendelkezésre.

A környezeti értékelés alapján a tervezett változtatások, illetve a várható környezeti hatások jellege, nagyságrendje miatt monitorozás az új és már korábban kijelölt, de be nem települt gazdasági területek kialakítása kapcsán válhat szükségessé a különböző emissziók nyomon követésére. A magasabb rendű jogszabályok alapján bejelentett környezeti terheléseket figyelemmel kell kísérni (pl. légszennyező pontforrások emissziós értékei, szennyvízkibocsátás, keletkező veszélyes hulladékok stb.). A fejlesztési területek igénybevétele következtében megnövekedő közlekedési terhelés tekintetében a közutakra vonatkozó forgalomszámlálási adatok, valamint a zajterhelések számítása mérhető és ellenőrizhető adatokkal szolgál. A terv felülvizsgálata során a létesítést követő mérési eredményekkel, forgalomszámlálási adatokkal összevethetők. További monitorozási lehetőség a közmű ellátottságra vonatkozó statisztikák változásának követése.

A művelésből kivont területek nagyságának, a lakó- és gazdasági épületek, idegenforgalmi létesítmények számának változása is lehet indikátor. A monitorozás tárgya a környezeti vizsgálat tárgyát képező terv elfogadása után épült épületek funkciójának és számának alakulása.

A településen található kondicionáló felületek változásának követésére szolgál az ún. „biológiai aktivitásérték”. Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. tv. a takarékos területgazdálkodás ösztönzése érdekében előírja, hogy újonnan beépítésre szánt területek kijelölése csak oly módon történhet, hogy az adott település közigazgatási területén a biológiai aktivitás érték (BAÉ) nem csökkenhet. Jelen tervben történt új beépítésre szánt terület kijelölése, így az alátámasztó munkarészben kiszámításra került a BAÉ. Az érték a változtatások során nem csökkent.

Monitorozni javasolt továbbá a település külterületein fennmaradt táji értékeket, természetközeli élőhelyeket, azok biodiverzitását, a védett fajok jelenlétét és az értékes populációk változását, valamint az invazív fajok elterjedésének változását.

8. KÖZÉRTHTETŐ ÖSSZEFOGLALÓ

Jelen környezeti értékelés Túrkeve „új” településrendezési eszközeinek környezeti vizsgálata megállapításait tartalmazó dokumentum. A településrendezési eszközök a beépítés feltételeinek, építési követelményeknek, jogoknak és kötelezettségeknek a megállapítására hivatottak, a környezeti ártalmak legkisebbre való csökkentése, a természeti és épített örökség értékeinek megőrzése, a település arculatának védelme mellett.

A környezeti vizsgálat célja, hogy a terv megvalósulása során várható környezeti következményeket feltárja, hogy a környezeti szempontból kedvezőtlen változtatások a döntéshozás korai fázisában felismerhetők legyenek, s a környezeti elemek és rendszereik, az emberek egészségi állapota és életminősége védelme érdekében szükség esetén további intézkedések, feltételek a tervbe beépítésre kerülhessenek.

A környezeti értékelés Túrkeve „új” településrendezési eszközeinek tartalmi elemeiből kizárólag azon tervi elemeket értékeli részletesen, amelyek a hatályos településrendezési eszközökhöz képest új tervi elemek vagy módosítások és a környezeti elemek, valamint a környezeti hatótényezők tekintetében – az érintett terület környezeti érzékenysége okán vagy a területhasználat-változás jellegéből adódóan – jelentősebb hatással bírnak. A TSKV részletesen nem foglalkozik azon még meg nem valósult fejlesztések hatásaival, melyek már a korábbi tervben is szerepeltek, de a TSKV összefoglaló értékelő részei ezen változások környezetre gyakorolt hatásaira vonatkozóan is tartalmaznak megállapításokat.

Megállapítható, hogy **az új TRE jelentősebb új fejlesztést, új beépítésre szánt terület kijelölést** – lakó-, gazdasági vagy turisztikai fejlesztést - a hatályos tervekhez képest **nem tartalmaz**, az új TRE-ben szereplő változások jelentős része az időközben bekövetkező jogszabály-változásokból adódó módosításokból, az új adatszolgáltatásokból, a területek nyilvántartásából, tényleges hasznosításából adódó pontosításokból áll.

A Túrkeve új TRE-ben lehatárolt jelentősebb **új/megváltó funkciójú beépítésre szánt területek**:

- a belterület déli szélén tervezett cca. 1,5 ha nagyságú kertvárosias lakóterület („V.” jelű változás)
- a belterület északi részén tervezett vegyes terület fejlesztés a Vénkerti temető és a Béla király út között („IV.” és „A” jelű változások)
- a belterület északnyugati részén tervezett ipari gazdasági terület bővítés („D” jelű változás) cca. 1 ha nagyságú területen
- a Nagykunsági öntöző főcsatorna déli oldalán meglévő csirketelep bővítési területe beépítésre szánt különleges mezőgazdasági üzemi terület besorolással („III.” jelű változás), valamint
- az ipari park területének általános gazdasági területbe sorolása ipari gazdasági terület helyett a nagyobb beépítési intenzitás elérése érdekében („E” jelű változás)

Jelentősebb funkcióváltozás a Kincseskert visszasorolása tervezett hétvégi házas üdülőterületből kertes mezőgazdasági területbe („c” jelű változás).

A Túrkeve TRE **beépítésre nem szánt területeit érintő módosításai** közül a környezetre gyakorolt jelentősebb hatásai miatt a turisztikai, rekreációs, sportolási célú fejlesztések, valamint a zöldfelületi fejlesztések emelendők ki:

- a Városkerti véderdőhöz kapcsolódó különleges beépítésre nem szánt ökoturisztikai park kijelölés („b” jelű változás),
- a belterületi és a külterületi motocross-pályák használat szerinti besorolása, szabályozása („1”, „2” és „3” jelű változások)
- a belterület délkeleti szélén a termálfürdő környezetében történő átsorolások a tervezett erdőtelepítés helyének módosítása következtében („VI.” és „i” jelű változások)
- a termálfürdőtől délre tervezett szűrkevíz-kezelő és vizes élőhely („h” jelű változás)
- esőkert feltételeinek megteremtését szolgáló zöldterület besorolások a belterület nyugati részén („q” és „l1” jelű változások)
- tervezett zöldterület fejlesztés a belterület északi részén („6”-, „9” és „u” jelű változások)
- korábbi megyei területrendezési terv alapján kijelölt tervezett erdőterületek felülvizsgálata, visszaminősítésük mezőgazdasági területbe

A tervi elemek környezeti értékelése alapján **pozitív változásként** tekinthetünk

- a beépítésre szánt területek felülvizsgálatára, egyes területeknek beépítésre nem szánt területté történő visszasorolására, vagy kevésbé intenzív beépítést biztosító szabályozásának kialakítására
- a természetvédelmi lehatárolások pontosítására és a területfelhasználás rendjének a védelem igényeihez való igazítására
- a zöldterületek növelésére
- a területfelhasználás pontosítására, a tényleges használatot tükröző, illetve az adatszolgáltatások szerinti besorolásokra

érzékenysége okán fokozott odafigyelést/további intézkedést igénylő tervi elemek:

- az északi városrészben tervezett vegyes terület kialakítása során a településképi szempontok érvényesítése,
- a teljes közművel el nem látható területeken, a külterületi beépítésre szánt területeken a szennyvízkezelés megfelelő biztosítása,
- a lakóterületekkel közvetlenül határos gazdasági területeknek a funkcionális elválasztása, a környezeti/területhasználati konfliktusok elkerülése érdekében,
- a zöldterületek kialakításánál a területek adottságainak – különösen a vizenyős területeken – figyelembevétele
- a védett természeti területen tervezett erdő természetvédelmi célokkal összhangban történő kialakítása

A környezeti vizsgálat során tett szakági tervezői javaslatra több olyan tervi elem, módosítás került a tervbe, amely a **környezetre gyakorolt negatív hatások kiküszöbölését, mérséklését hivatott elősegíteni**. Ezek közül az alábbiak emelendők ki:

- egyes területfelhasználások környezeti szempontból kedvezőbb területfelhasználásba történő besorolása; pl. a természetvédelmi lehatárolások ismeretében a területfelhasználás rendjének a természet- és tájvédelem igényeihez való jobb igazítása, vagy egyes beépítésre szánt területbe sorolt, de nem beépült területek visszaminősítése beépítésre nem szánt területté);
- további védelmi zöldfelületi elemek beépítése a szabályozási tervbe, a területhasználati, környezeti konfliktusok elkerülése érdekében; pl. a város ENy-i részén a gazdasági terület és lakóterület határán kötelező beültetéssel érintett terület pontosítása;
- a zöldterületi funkciójú területek, jelentősebb városi zöldfelületek hatékonyabb védelmének biztosítása miatt a zöldterületek hatékonyabb megőrzését szolgáló területhasználat, szabályozás meghatározása;
- a HÉSZ előírásainak kiegészítése további környezeti, táj- és természetvédelmi feltételekkel.

Fontos hangsúlyozni, hogy **egyes módosítások esetében** (pl. a gazdasági területeket érintő módosítások esetében) a területhasználat jellege pontos ismeretének hiányában **a várható környezeti hatások nehezen megítélhetők**, illetve csak későbbi tervfázisokban, a beruházások pontos paramétereinek ismeretében lehetséges.

A környezeti értékelés olyan **környezeti szempontú intézkedésekre** is felhívja a figyelmet, melyek a településrendezési terven túlmutatnak, **a létesítmények megvalósítása, illetve üzemeltetése során érvényesíthetők** a környezetterhelések minimalizálása, a környezetszennyezések, káros környezeti hatások kiküszöbölése érdekében.

Ilyenek

- a további építési és egyéb engedélyezések során a környezeti és zöldfelületi feltételek betartásának – különösen a kötelező növénytelepítések, védő zöld sávok, beültetési kötelezettségű területek kialakításának ellenőrzése;
- az illetékes nemzeti park igazgatóság által meghatározott természetvédelmi feltételek betartása a földikutya élőhelyeként nyilvántartott területeken, a volt honvédelmi területen létesítendő napelempark területén;
- a zöldfelületek szakszerű - a tájképi, ökológiai szempontokat is figyelembe vevő – kialakításának megkövetelése;
- a gazdasági létesítmények engedélyezése során az elérhető legjobb technológia, mint követelmény érvényesítése,
- a megfelelő építészeti minőség érvényre juttatása érdekében a településképi követelmények betartatása, ellenőrzése;
- a klímabarát —az alkalmazkodást segítő, az éghajlatváltozás hatásait mérséklő— építészeti megoldások ösztönzése az engedélyezések során.

Összefoglalva megállapítható, hogy a környezeti vizsgálat, értékelés nem azonosított a településrendezési eszközök módosításai között olyan tervi elemet, amely várhatóan a környezet károsodását idézné elő, vagy jelentős kedvezőtlen hatással lenne a környezeti elemekre, a környezeti elemek rendszereire, folyamataira, szerkezetére.

Az új TRE jelentősebb fejlesztési területet, újabb területfoglalással járó nagyobb kiterjedésű lakó- vagy gazdasági terület kijelölést nem tartalmaz, az optimális területfelhasználás, a természeti erőforrásokkal való takarékos gazdálkodás jellemzi. A tervezett területhasználatok illeszkednek Túrkeve kialakult településszerkezetébe, összhangban állnak a magasabb rendű területrendezési tervek területfejlesztési elképzeléseivel, a HÉSZ-ben megfogalmazott természetvédelmi, közmű feltételek és zöldfelületi előírások betartásával, a meglévő területhasználatokra és egymásra várhatóan nem lesznek zavaró hatással.

A tervben foglalt előírások és javaslatok a környezeti elemeket (levegő, föld, víz, élővilág, épített környezet) és rendszereiket (táj, település, ökológiai rendszer) éri, a tervezett fejlesztések esetleges negatív környezeti hatásainak csökkentését, a táji, természeti értékek védelmét szolgálják, segítenek abban, hogy jelentős közvetlen, vagy közvetett negatív környezeti hatás, környezetkárosodás ne következzen be.